

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Busky-Neergaard, E. V.

Historisk Beretning om 5te Dragonregiment :
udgivet ... i Anledning af Regimentets 200-
aarige Bestaaen.

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Randers : i Commission hos L. Jacobsen, 1879

47 s., 1 tav.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

Busky-Neergaard.

5. Dragonregiment.

1879.

34² - 102

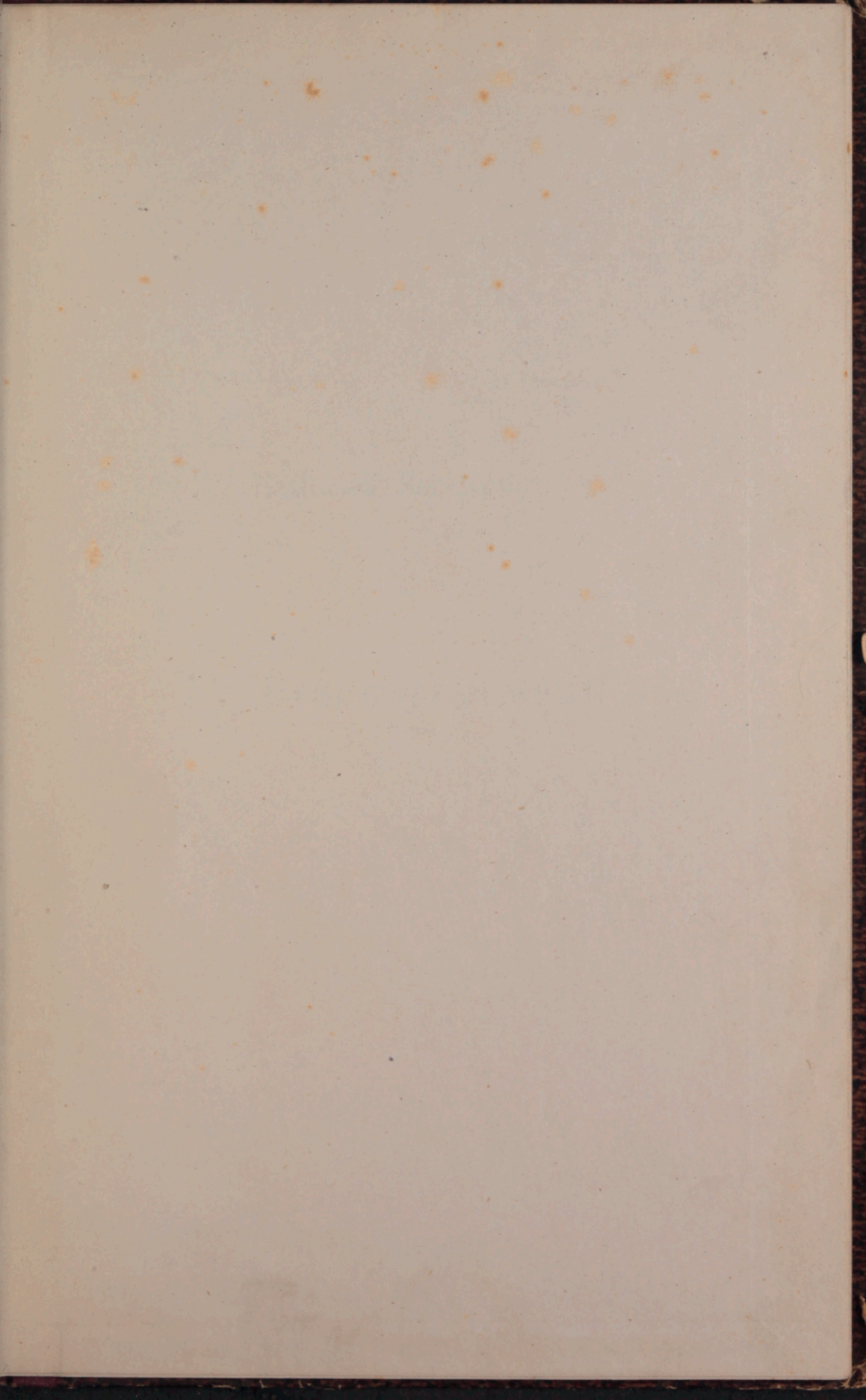
DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 34 II 8°

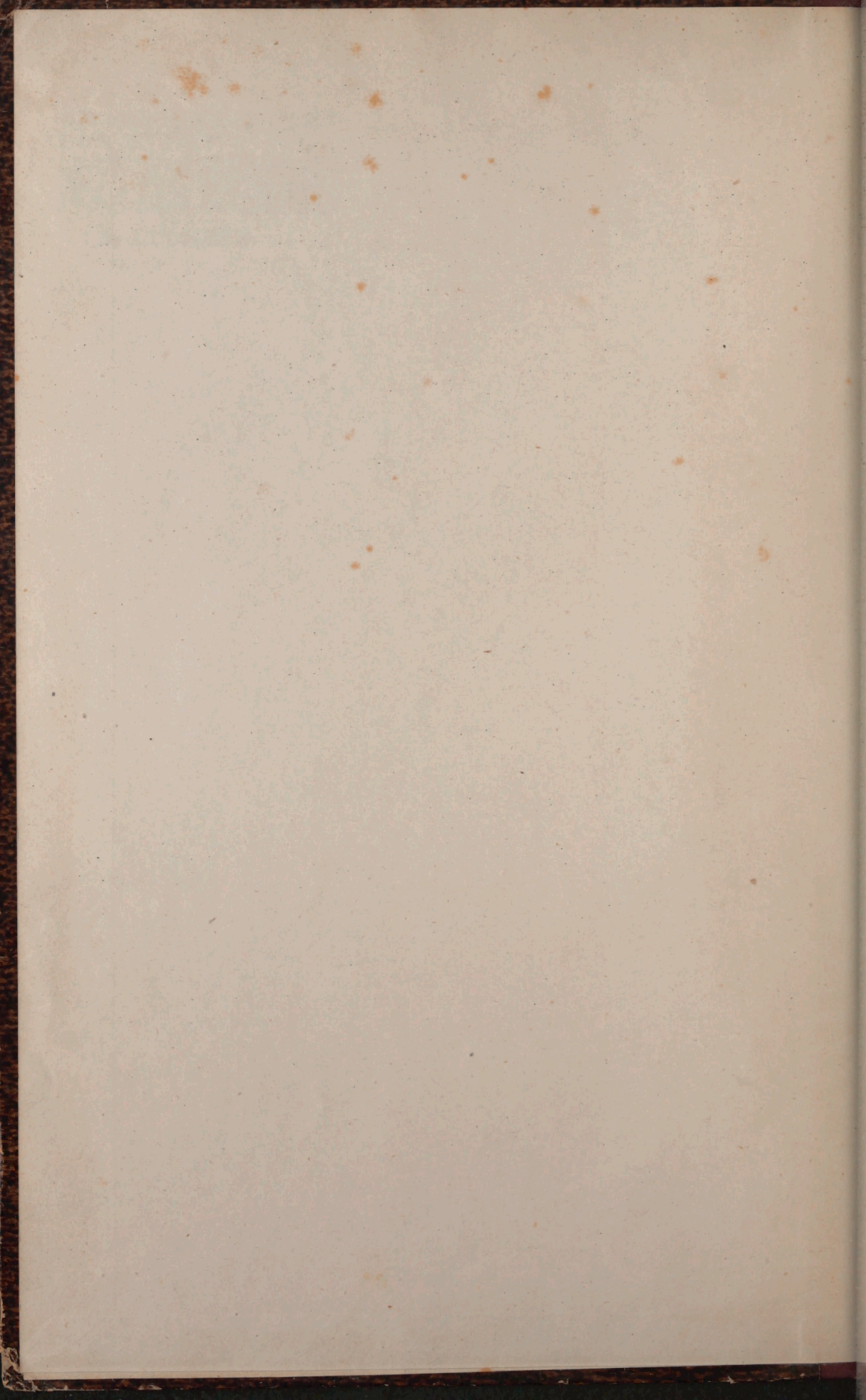

1 1 34 2 8 01002 3

+REX

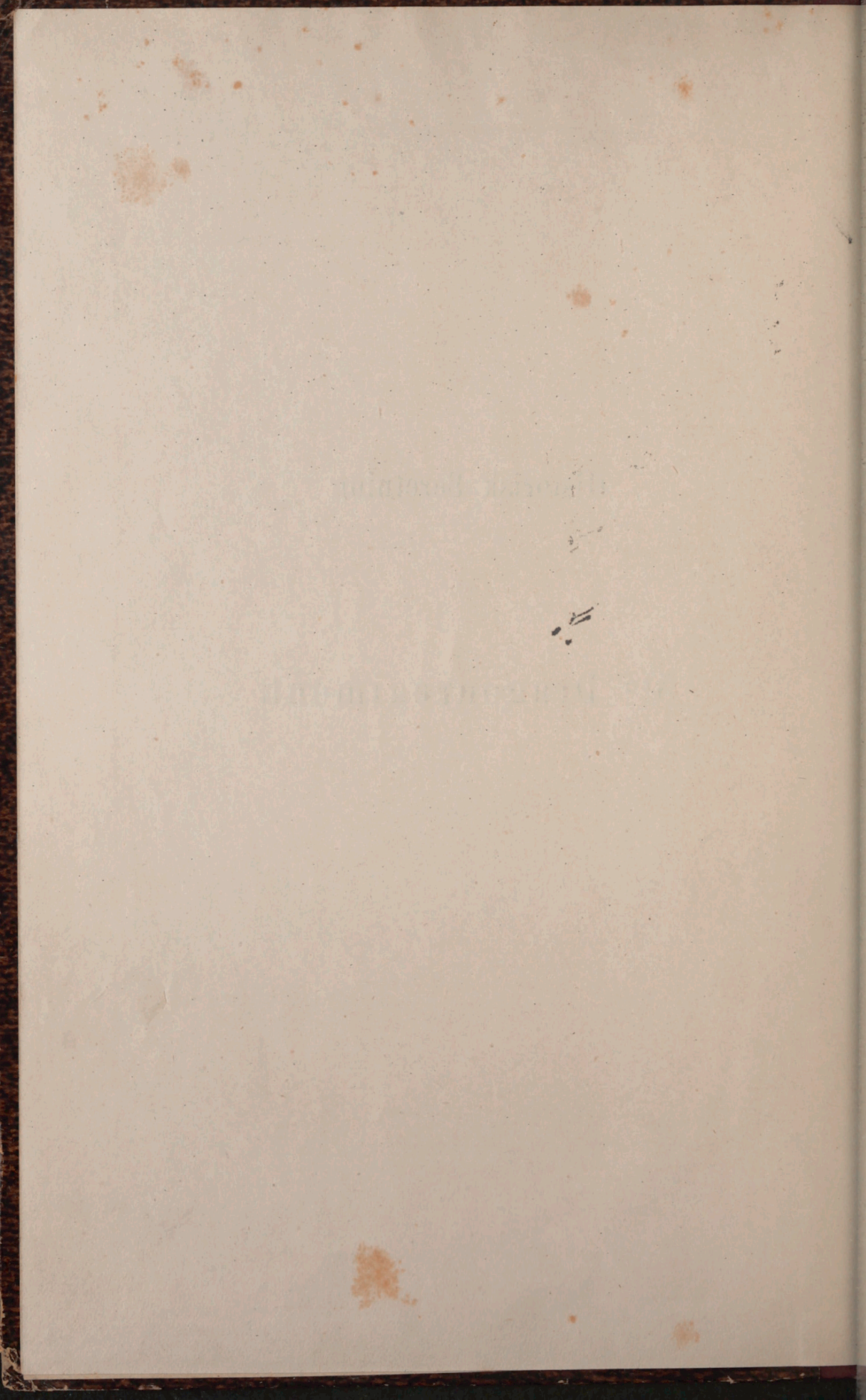

Historisk Beretning

om

5te Dragonregiment.

Historisk Beretning

om

5te Dragonregiment.

Udgivet med Krigsministeriets Understøttelse i Anledning af

Regimentets 200-aarige Bestaaen

af dets Chef

Oberst E. V. Busky-Neergaard.

Randers.

I Commission hos L. Jacobsen.

1879.

Historisk Betydning

Den Historiske Betydning

Historisk Betydning

Historisk Betydning

Historisk Betydning

Historisk Betydning

Da ifølge de nugældende Bestemmelser alle ældre Archivsager ere beroende i Krigsministeriet, saa er det en vanskelig Sag for de udenfor Hovedstaden garnisonerende Afdelinger at samle Oplysninger om deres Virksomhed i en fjernere Fortid.

Materialet til denne Beretnings ældre Tidsperioder er saaledes samlet og givet af Dhrr. Oberst O. Vaupell og Archivaren i Krigsministeriet, Lieutenant G. J. L. Feilberg. Udgiveren opfylder derfor en kjær Pligt, idet han herved bringer de nævnte Mænd en oprigtig Tak for den opoffrende Tjenstagtighed, hvorved de i denne Sag ere komne ham imøde.

Forøvrigt er benyttet:

Generalstaben: „Den dansk-tydske Krig i Aarene 1848—50“.

O. Vaupell: „Den danske og norske Hærs Historie“.

Samme: „Kampen for Sønderjylland 1848—50“.

C. T. Sørensen: „Kampen om Norge i Aarene 1813 og 1814“.

C. Beck: „Generalmajor Olaf Ryes Tilbagetog gennem Nørrejylland 1849“.

Randers, i Juli 1879.

For at fylde de Huller, den skaanske Feide havde hidført i den danske Hærs Rækker, sluttedes en Overeenskomst med Biskoppen af Münster, ifølge hvilken han for anden Gang i denne Krig overlod Danmark 4000 Mand med 21 Kanoner.

Da det var gode Tropper, saa formaaede den danske Konge, ved Førernes Hjælp, Størstedelen af Corpset til for bestandig at træde i dansk Krigstjeneste.

Iblandt disse Tropper var der et Rytterregiment, der førtes af Feltmarechal G. Wedell. Oprindeligt talte det 6 Compagnier, men det var i Krigens Løb smeltet ind til 4. Regimentets første Officersbesætning var følgende:

Livcompagniet: G. Wedell, Ritmester G. A. Post, Lieutenant Borneck, Cornet Larsen,

2det Compagni: Oberstlieutenant P. de Sucre, Lieutenant J. N. Halkus, Cornet B. Pohl,

3die — Major C. H. Halberg, Lieutn. J. Schultz, Cornet Meyer,

4de — Ritmester O. Rose, Lieutn. Ferry, Cornet F. Korb.

Den 1ste November 1679 blev det fra et hvervet til et nationalt Regiment og benævnedes 5te jyske Rytterregiment. Det anvistes til Underhold Krongods i Aalborg, Skive, Hals, Mariager, Dronningborg, Silkeborg Amter.

Det deeltog i Toget imod Hamborg, Troppesamlingerne i Holsteen i 1683, 1686 og 1689, samt i Ratzeborgs Beleiring 1693.

I 1697 forlod det atter sine jyske Quarterer, stod i Holsteen til Efteraaret 1700 og deeltog i Felttogene imod Hertugen af Holsteen-Gottorp og hans Forbundsfæller.

I Tidsrummet fra 1680—89 havde Regimentet 9 Compagnier; fra 1689 indskrænkedes det atter til 6 Compagnier.

Regimentets
Indlemmelse i
den danske
Armee.

Officers-
besætning.

Deeltagelse
i den
spanske
Arvefølge-
krig.

I 1701 udbrød den spanske Arvefølgekrig, i hvilken Kong Frederik den 4de overlod 2000 Mand af sine bedste Tropper til Keiseren af Tydskland, Storbritanien og Nederlandene, der vilde hindre Frankrig i at sætte en Green af den franske Kongeslæggt paa Spaniens Throne. Iblandt de danske Tropper, som sendtes ud af Landet, befandt sig det 5te jydsk Rytterregiment, som kom til at tage virksom og hæderlig Deel i mange af denne Krigs betydningsfulde Slag.

Regimentet førtes af F. V. Schmettau, der tillige havde Livcompagniet, 2det Comp. Oberstlieutn. C. H. Halberg, 3die Major A. Borneck, 4de Ritmester C. Rantzau, 5te Ritmester B. Pohl og 6te Ritmester J. T. Gadou.

I Krigens første Aar forefaldt ingen større Træfninger; først i 1704 indtraf det første Hovedslag.

Slaget ved
Höchstädt.

Prinds Eugen af Savoyen og Marlborough forenede deres Hære, der tilsammen talte 180 Escadroner, 60 Batailloner og 70 Kanoner, i Baiern, og angreb den fransk-baierske Hær paa 150 Escadroner, 80 Batailloner og 60 Kanoner ved Höchstädt den 13de August 1704. Franskmændene stode i en fordeelagtig Stilling med Fløiene støttede til de stærkt forskandsede Landsbyer Blendheim og Viselingen og med Fronten dækket af et Mosedrag, i hvilket der flyder en betydelig Aa, Nettelbach.

Som Følge af, at de Franske havde forskandsset alle Adgange til de ovennævnte Landsbyer satte Eugen og Marlborough deres Fodfolk paa Fløiene og Rytteriet i Centrum, hvilket Exempel Franskmændene fulgte. Klokkeren 8 Formiddag aabnedes Slaget med vældig Kanonade, der varede til Middag, da det danske, engelske og hollandske Fodfolk med sandt Raseri angreb de af Franskmændene forsvarede Landsbyer.

For at dække Fodfolkets blottede Flanker fik Rytteriet Befaling til at ride gennem Mosen og angribe det franske Rytteri. Den første Linie, der bestod af Livregimentet, 4de og 5te jydsk Rytterregiment, førtes af Johan Rantzau, den anden Linie bestod af 2det sjællandske, 2det og 3die jydsk Rytterregiment.

„Hvordan vi kom over, maa Gude vide“, skriver Joh. Rantzau hjem. Saasnt den første Linie var kommen paa fast Grund blev den angreben af de der holdende franske Gensdarmer og baierske Cuirasserer; disse bleve slaaede fuldstændig og forfulgte indtil de fandt Skjul bag den anden franske Linie. Denne, som

var kommen sine slagne Kammerater tilhjælp, standsede vore forfølgende Escadroner, der havde en haard Stand inden den anden Linie kom dem til Understøttelse. Der var ikke en Escadron, som ikke idetmindste gjorde 6 Angreb.

I fire Timer var Kampen uafgjort og bølgende frem og tilbage; endelig ved Solnedgang veg Franskændene tilbage til deres Leir, hvorfra de bleve fordrevne og forfulgte af de jyske Ryttere, saalænge Hestenes Kræfter formaaede det.

Paa samme Tid havde Fodfolket stormet de forskandsede Landsbyer og tvunget de i dem værende talrige Batailloner til at overgive sig.

Det danske Rytteri tog 12 Faner og Etandarter fra Fjenden. 5te jyske Rytterregiment havde mistet:

Døde: 3 Officerer, 1 Vagtmester, 30 Ryttere.

Saarede: 9 — 2 — 42 —

Endvidere 70 Heste.

De faldne Officerer vare: Ritmester Gadou samt Cornetterne Rohde og Beenfelt. De saarede: Regimentschefen, Oberst Schmettau, Major Borneck, Ritmestrene Rantzau og Pohl, Lieutenant Halberg, Cornetterne Halberg og Bechmann samt Regimentsquartiermester Rasmussen. Sidstnævnte havde udmærket sig i saa høi Grad, at han udnævntes til Ritmester og fik Gadous Compagni.

Efterat Regimentet havde udhvilet sig i de rige, velforsynede bayerske Klostre, drog det nordpaa og fik om Vinteren gode Qvarterer imellem Mosel og Rhinen.

Felttoget i 1705 spildtes ved at der opstod Uenighed mellem Generalerne, og den følgende Vinter stod Regimentet i Nimwegen. Herfra brød det op den 14de Mai 1706 og samledes med de øvrige danske Tropper Vest for Maastricht.

Saasnart Hæren var samlet førte Marlborough den imod Franskændene og Bairerne, der havde forskandset sig ved Ramiliers, og angreb dem der den 24de Mai.

Slaget ved
Ramiliers.

De imod hinanden kjæmpende Hæres Styrke var omtrent lige: c. 70 Batailloner, 130 Escadroner og 100 Kanoner. Det danske Rytteri dannede Hovedreserven, der stillede bag venstre Fløi. Slaget begyndte Kl. 2 Eftermiddag med en voldsom Kanonade; efterat denne havde varet i 2 Timer, besluttede Marlborough at omgaae de Franskes høire Fløi, og anvendte hertil det danske

Rytteri. Dette svingede ud og travede derefter frem til det kom bag Fjendens høire Fløi; ankommen her gik det frem til Angreb med 18 Escadroner i een Linie. Franskmændene ilede den truede Fløi tilhjælp med 15 Escadroner „Garde du corps“, Mousquetairer og Gensdarmen, der roste sig af, at de aldrig vare blevne slagne. I Løbet af tre Qvarteer bleve imidlertid disse Kjærnetropper fuldstændig slagne; 7 Escadroner bleve drevne ud i en Mose og der tilintetgjorte. Derpaa galoperede det seirende danske Rytteri frem i Flanken paa det fjendtlige Fodfolk, rullede det op og bragte det i en saadan Forvirring, at Alt, hvad der ikke reddede sig ved hurtig Flugt, blev hugget ned eller taget tilfange.

Rantzau skrev hjem til sin Konge: „Det franske Rytteri er blevet saa slemt behandlet, at det længe vil mindes det danske Rytteri.“

Trophæer.

Et Par Pauker og flere Estandarter bleve erobrede af 5te jydsk Rytterregiment, som i lang Tid beholdt de glimrende franske Pauker i sin Musik.

Fodfolket udmærkede sig ogsaa meget i dette Slag; det stormede Ramiliers, der var besat af den franske Garde, hvis pragtfulde Faner, røde med hvide Lilier, faldt i de Danskes Hænder. De pryde nu Kjøbenhavns Tøihuus.

Vinteren mellem 1706 og 1707 tilbragte Regimentet i Brügge, hvor det havde det godt.

Tilbagekomst
til Danmark.

I de store Slag i de følgende Aar ved Oudenarde og Malplaquet udmærkede Regimentet sig atter, og det er kun beklageligt, at saa gode Kræfter spildtes i Udlandets Tjeneste paa en Tid, da man i Hjemmet haardt trængte til dem. Først i 1714 vendte Regimentet tilbage til Danmark. Det førtes endnu af Schmettau. Oberstlieutenant Halberg, der havde ført Escadron i Regimentet lige fra dets Oprettelse, og som gjentagne Gange var bleven haardt saaret, havde paa Grund heraf i 1709 seet sig nødsaget til at tage sin Afsked. Hans Efterfølger var den senere saa bekjendte Ryttergeneral V. Schulenburg.

Deeltagelse i
den store
nordiske Krig.

Efter den spanske Arvefølgekrigs Ophør deeltog Regimentet med Hæder i den store nordiske Krig og kjæmpede baade paa Rügen, ved Stralsund og Wismar.

Garnisoner i
Sjælland.

I 1716 førtes det til Sjælland, hvor det forblev til Krigens Ende. 1720 fik Regimentet det Antvorskovske Rytterdistrikt og forøgedes med 2 Compagnier af det jydsk nationale Dragonregiment.

1729 flyttedes det til det Vordingborgske Rytterdistrict med 4 Compagnier i Nestved, 3 i Vordingborg og 1 i Præstø.

1741 forlagdes Regimentet til Jylland; Staben og 4 Compagnier indkvarteredes i Fredericia, de andre Compagnier i Horsens og Skanderborg. Garnisonen i Jylland.

I 1758 blev Regimentet sat paa Krigsfod og gik til Holsteen, hvorfra det, efterat der i Juli 1762 var sluttet Fred med Rusland, i det følgende Aar vendte tilbage til Fredericia, hvor 2 Escadroner nu fik Garnison; de 3 andre kom til Kolding og Haderslev. Ophold i Holsteen.

I October 1772 blev Regimentet forlagt til Aalborg; herfra afgik de 2 Escadroner — 1ste og 3die — i October 1774 til Randers; den øvrige Deel af Regimentet forblev i Aalborg til 1779, i hvilket Aar Staben og de 2 Escadroner den 13de April kom til Randers. Regimentets 5te Escadron anvistes Mariager som Garnison. Regimentet anvistes Randers som Garnison.

Ved Hærordenen af 1ste Februar 1785 bestemtes Randers til Garnison for det samlede Regiment, som nu kom til at bestaae af 4, istedetfor som hidtil af 5 Escadroner. Ved denne Leilighed blev ogsaa Regimentets Navn forandret fra: „Jydske Regiment Rytteri“ til „Jydske Regiment Dragoner“. Forandrede Hærordninger.

Den 1ste Januar 1790 gaves atter en ny Hærorden, ved hvilken for Regimentets Vedkommende Forandringerne indskrænkede sig til, at Stabsofficererne afgave deres Escadrons-commando, som de dog efter nogle Aars Forløb atter erholdt.

I 1795 fik Regimentet en noget lettere Udrustning, og det benævnedes da: „Jydske Regiment lette Dragoner“.

I Begyndelsen af dette Aarhundrede indtraadte, paa Grund af Krigsforholdene, et mere bevæget Tidsafsnit for Regimentet. For at imødegaae en befrygtet fransk Invasion, sammendroges i Sommeren 1803 en Hær i Hertugdømmerne, hvortil Regimentet beordredes; men allerede i September s. A. sendtes det tilbage til Standkvarteret.

I Efteraaret 1805 afgik Regimentet atter til Slesvig og Holsteen, og denne Gang blev Opholdet der af længere Varighed, idet det samlede Regiment forblev i Hertugdømmerne i de to paafølgende Aar og Dele deraf lige til 1814. Ophold i Slesvig og Holsteen.

Exerceerskolen forblev i Randers til 1813, da den gik til Holsteen og etableredes i Itzehoe.

Anvendelse
til Kystvagt.

Efter Englændernes Angreb paa Sjælland i August 1807 bleve Regimentets Escadroner spredte, for hovedsagelig at anvendes til Kystbevogtning. I det nævnte Aar gik 1ste Escadron til det østlige Holsteen, 2den og 3die Escadron tilbage til Kolding, hvorimod Staben og 4de Escadron forbleve i Eckernførde.

I Midten af 1808 var Regimentet disloceret saaledes:

Staben i Eckernførde,
1ste Escadron i Erritsø ved Fredericia,
2den — i Slesvig, hvor den forblev til 1812,
3die — i Middelfart,
4de — i Eckernførde.

I September s. A. gik 3die Escadron til Lindelse paa Langeland.

Krigsstyrken
forøges.

I Midten af 1809 foreskrevet, at Regimentets Krigsstyrke skulde bringes op til 160 Dragoner pr. Escadron; dog fremgaaer af de foreliggende Styrkelister, at denne Styrke langt fra har været tilstede.

Begimentets
2 Escadroner
afgives til
den bevæge-
lige Armeedivision i
Holsteen.

Ifølge den med Frankrig under 7de Marts 1812 afsluttede Traktat formeredes den saakaldte bevægelige Armeedivision i Holsteen under Commando af General Ewald. Til denne Division beordredes Regimentets 2den og 4de Escadron; de ankom til Holsteen i Mai Maaned s. A., indlemmedes i 1ste Brigade under Generalmajor Wegener og anvistes Cantonnements: 2den Escadron Syd for Neumünster og 4de Escadron i Barmstedt, Pinneberg og Heide.

I Januar og Februar 1813 findes begge Escadroner i Neumünster, hvorefter de med den øvrige Deel af Brigaden indtog et Cantonnement i Omegnen af Oldesloe.

Herfra skete gjentagne Gange Fremrykninger til Beskyttelse af Elbgrænsen.

Kong Frederik den 6te havde nemlig den 2den Februar 1813 erklæret sine Stater for neutrale. Denne Erklæring anerkjendtes dog ikke af de imod Frankrig allierede Magter, især efter at der af den danske Division, paa Anmodning af den franske Commandant i Hamborg, var ydet Hjælp til Undertrykkelsen af et der den 24de Februar udbrudt Oprør.

Ved denne Leilighed blev en mindre Afdeling af Regimentets 2den Escadron, som paa den Tid laa i Elmshorn, beordret til Altona.

Det var besynderlig vaklende politiske Forhold, der herskede paa denne Tid. Maalet for vor Konges Bestræbelser var at bevare Besiddelsen af Tvillingriget Norge, som med hensynsløs Udholdenhed efterstræbtes af den nyvalgte svenske Kronprinds Carl Johan, tidligere fransk Marechal Bernadotte.

Forviklede
politiske For-
hold.

Først i Mai Maaned befalede Kongen, at de Allierede, der nu havde besat Hamborg, skulde ydes Understøttelse af Armeedivisionen, over hvilken Generalmajor Wegener havde afløst General Ewald i Commandoen. 1ste Brigade, til hvilken vore Escadroner hørte, commanderedes nu af Oberst Waldeck.

Den 11te Mai deeltog 2 danske Compagnier i en uheldig Fægtning imod de Franske paa Elbøen Feddel.

Da de indledede Forhandlinger med England og de øvrige allierede Magter imidlertid ikke gavede det forønskede Resultat, saa udstedte Kong Frederik under 13de Mai en Ordre til Divisionen om at træde ud af Forbindelsen med de Allierede og rømme Hamborg. Da Divisionschefen paa egen Haand udsatte Efterlevelsen af denne kongelige Ordre blev Følgen, at Commandoen fratoges ham og tildeelt Generalmajor, Græv Schulenburg.

Den 16de Mai gav Kongen en ny Ordre, hvorefter Divisionen skulde indlede Forhandlinger med den Høistbefalende over de franske Tropper om en Samvirken med disse imod de fælleds Fjender.

Divisionen gik nu tilbage til Oldesloe. Regimentets 2 Escadroner indquarteredes i Ahrensburg.

Ny Alliance
med Frankrig.

Ifølge Ordre fra den franske Marechal Davoust, Prinds af Eckmühl, som den nu var underlagt, dirigeredes Divisionen atter den 25de Mai til Elbgrændsen; 1ste Brigade kom til Wandsbek. Den 30te Mai besatte vore Escadroner med Størstedelen af Brigaden Hamborg, hvor de forbleve til 2den Juni, da de forlagdes: 2den Escadron til Hammoor, Syd for Oldesloe, og 4de Escadron til Boberg mellem Schiffbek og Sande.

Den 4de Juni afsluttedes Vaabenstilstand, som varede til 16de August og under hvilken Tropperne beholdt de havde Stillinger. Den 20de Juni findes begge vore Escadroner samlede i Rheinfeld.

Vaabenstil-
stand.

Den 10de Juli afsluttedes en Traktat med Frankrig, hvorefter Divisionen med forøget Styrke stilledes til de Franskes Raadighed.

Auxiliaircorp-
set under
Prinds Frede-
rik af Hessen.

Den benævnedes nu Auxiliaircorpset og stillede under Befaling af Prinds Frederik af Hessen. Generalmajor, Grev Schulenburg overtog Commandoen over 1ste Brigade, Generalmajor Lasson over 2den Brigade og Oberst Waldeck over Avantgarden.

Den 9de Juli findes 2den Escadron i Grosz Grünau og 4de Escadron i Slutup, begge tæt ved den meklenborgske Grændse.

Paa denne Tid gaves Ordre til, at den i Kongeriget tilbageværende Deel af Regimentet skulde afgaae til Auxiliaircorpset. Staben og Skolen afgik den 16de Juli fra Randers, og samtidig tiltraadtes Marchen af 1ste Escadron, som i Mai Maaned var forlagt til Aalborg, og af 3die Escadron, der var paa Langeland.

Officersper-
sonalet under
Felttoget i
1813.

Regimentets Officerspersonale under det følgende Felttog var:

Oberst N. Engelsted, Chef,

Oberst B. Bonnichsen, som Oberstlieutenant, Chef for 4de Escadron,

Oberstlieutenant C. A. C. Preen, som Premiermajor, Chef for 2den Escadron,

Major C. P. Christensen, Chef for 1ste Escadron,

Major C. Høegh-Guldberg¹⁾, Chef for 3die Escadron,

Secondritmester J. G. Wittrog²⁾, Skoleforstander,

Premierlieutanterne F. G. Thorup³⁾, A. P. Ludvigsen, G. F. Krogh, char. Premierlieutenant P. O. Rosenørn⁴⁾, Adjutant,

Secondlieutanterne J. F. Wandall, L. Hobe, C. J. Ørum,

A. S. H. J. Ursin, G. F. Wiggers⁵⁾, F. N. Schultze,

J. H. A. Schaumburg, C. Jacobsen og C. L. Hedemann.

Desuden stode i Nummer ved Regimentet, men anvendtes andetsteds:

¹⁾ Afgik ⁶/₁₀ 1813 som Premiermajor til fyenske Dragoner og erstattedes den 19de s. M. med den fra Ritmester i fyenske Dragoner avancerede Major J. O. Cappelen.

²⁾ ²⁴/₁₂ 1813 Escadronschef og ²⁸/₁₂ afgaaet ved Døden i Flensborg; han var umiddelbart forinden Udrykningen bleven gift med Regimentschefens Datter Cornelia. Erstattedes med Ritmester H. Sønnichsen fra fyenske Dragoner.

³⁾ ⁹/₁₁ 1813 forfremmet til Secondritmester.

⁴⁾ ⁹/₁₁ 1813 virkelig Premierl. og ²⁴/₁₂ Secondritmester; afløstes som Adjutant af C. J. Ørum.

⁵⁾ ²/₁₁ 1813 forsat til fyenske Dragoner.

- Secondritmester H. A. Hjelmcrone, Adjutant ved holsteenske General-Commando; afskediget $24/12$ 1813,
 — J. K. Thrane; afskediget $11/10$ 1813,
 — A. J. de Coucheron, Divisionsadjutant i Flensborg; sat à la suite $24/12$ 1813,
 Char. Ritmester E. D. Recke, attacheret Marechal Davoust; $3/11$ 1813 Secondritmester og Commandeur for det nyoprettede sjællandske Husarcorps,
 — J. C. Rømler, Commandeur for Samsø Landmiliti-Cavalleri; $24/12$ 1813 à la suite,
 Secondlieutenant S. L. Stemann, opvartende Kammerjunker hos Landgrevinde Louise af Hessen.

Midlertidig tjenestegjørende ved Regimentet vare:

- Premierlieutenant L. N. Warneck af Livregt-Ryttere,
 Char. Premierlieutn. M. Willemoes af Livregt lette Dragoner;
 — G. M. Fogh, à la suite af Cavalleriet,
 Secondlieutenant C. P. F. W. Lewon af Livregt lette Dragoner,
 — C. F. S. Mangor, à la suite af Cavalleriet.

Mellemstab:

- Auditeur og Regimentsquartermester A. L. Reiersen,
 Regimentschirurg ad interim J. H. L. Witte,
 Regimentsdyrlæge L. C. Jensen.

Den 1ste August var Regimentet samlet i Lübek og indlemmedes i Auxiliaircorpsets 2den Brigade.

I den nævnte By forblev Regimentet, efterat Fjendtlighederne vare gjenoptagne, til henimod Slutningen af Maanedens. Dets Opgave var at observere de Svenskes Bevægelser i vor Hærs Flanke, da denne rykkede frem i det Meklenborgske. En Infanteribataillon var tillige underlagt Regimentets Chef. Der blev foretaget stærke Recognosceringer imod Lauenborg. Den 23de August blev et Infanteripiket ved Schwarzmühlen overfaldet af meklenborgske ridende Jægere. Af 2 Dragoner, der vare afgivne til Pikettet, blev den ene dræbt og den anden saaret.

Efterat være afløst i Lübek af fyenske Regiment lette Dragoner, forenede Regimentet sig den 31te August med det øvrige Corps ved Schwerin, hvor det indkvarteredes i Landsbyen Kirch Stück.

Da Fjenden havde modtaget betydelig Forstærkning, idet navnlig General Wallmoden, efter de Forbundnes Seir ved Grosz

Hele Regimentet samlet i Holsteen og indlemmet i Auxiliaircorpsset.

Ophold i og ved Lübek.

Fremrykning til Meklenborg.

Tilbagegang til Lauenborg. 2 Escadroner attacheres Divisionen Vichery. Beeren var vendt tilbage til Meklenborg, nødtes Marechal Davoust til at gaae tilbage til Lauenborgs Grændser. Retraiten begyndte den 2den September, og bleve da 2 af Regimentets Escadroner — vistnok 2den og 4de — attacherede den franske Division Vichery; de gik samme Dag til Gadebusch. Herfra sendtes 100 Mand af Escadronernes Styrke med noget Infanteri til Zarrentin for at dække Flanken under det fortsatte Tilbage-tog. Dette Detachement blev angrebet af det Lützowske Fri-corps, som dog blev slaget paa Flugt.

Hele Regimentet underlægges Divisionen Vichery. Efterat Tilbagegangen var tilendebragt, underlagdes hele Regimentet Divisionen Vichery og forblev ved samme under Resten af Felttog.

Regimentet anvistes Cantonnement med Staben og 1 Escadron i Mölln; de andre Escadroner i nogle Landsbyer Øst for denne By; men efter nogle Dages Forløb indtoges en Bivouakstilling ved Ratzeborg, hvor Regimentet findes samlet den 13de September.

Den 18de September foretog Davoust fra Ratzeborg en større Recognoscering imod Zarrentin, i hvilken en af Regimentets Escadroner deeltog.

4de Escadrons Affaire ved Gudow. Den 26de September havde 4de Escadron under Commando af Ritmester Wittrog en smuk Affaire ved Gudow imellem Mölln og Zarrentin med 300 Kosakker.

Ritmester Wittrog, Premierlieutenant Warneck, 3 Under-officerer og 4 Menige bleve i denne Anledning decorerede.

Ophold i Mölln. Den 27de September laa Regimentets Stab i Schmilau, men kort derefter gik den atter til Mölln, hvor den forblev Størstedelen af October og November.

Hele Regimentet i Fægtning ved Gudow. Den 12te October havde hele Regimentet en ny og heldig Fægtning ved Gudow med et Regiment Husarer og nogle Kosakker, i hvilken Anledning Regimentschefen, Oberst Engelsted, Major Høegh-Guldberg og Secondlieutenant Lewon bleve decorerede.

Den 1ste December nødtes den fransk-danske Armee paa Grund af de Allieredes Fremrykning og den tiltagende Frost, til at opgive Stecknitz-Delvenau-Linien og gaae bag Bille.

General Vichery gik fra Mölln imod Vest til Grande, hvor een af Regimentets Escadroner indquarteredes den 2den December. De andre Escadroner kom til Trittau og Schönberg, hvorfra de skulde holde Forbindelse med det danske Corps paa venstre

Fløi. Allerede samme Dags Aften meldes fra Trittau, at al Forbindelse med Lübeck var afbrudt.

Den 3die December afmarcherede Regimentet til Wandsbek, idet de Franske opgave Billelinien og trak sig tilbage til Hamborg. Derved tabtes Forbindelsen med Prindsen af Hessen, og da de Allierede kilede sig ind i Aabningen, var Regimentet saaledes foreløbig afskaaret fra Auxiliaircorpset.

Den 6te December havde Regimentet sin sidste alvorlige Dyst med Fjenden. Det var i Affairen ved Rahlsted, Nordost for Wandsbek, i Forening med det 28de franske Chasseurregiment og noget Infanteri, Alt under General Vicherys personlige Ledelse.

Tabet i denne Affaire var, især paa Grund af Dragonernes Hidsighed i Kampen, meget betydeligt: 11 Saarede, 41 Savnede (dræbte eller fangne) og 9 Fanger.

Desuden Oberst Bonnichsen¹⁾ falden, Lieutenanterne Hobe, Ursin og Fogh haardt saarede og fangne, Lieutenant, Adjutant Rosenørn let saaret, ligesom Regimentschefen, Oberst Engelsted, fik flere Landsestik gennem Klæderne.

Allerede tidligere havde Divisionschefen, Prinds Frederik af Hessen, indstændig anmodet Marechal Davoust om at erholde Regimentet tilbage.

Den 8de December om Morgenen brød Regimentet op fra Wandsbek og fuldførte i Løbet af denne og den følgende Dag sit dristige Tilbagetog til Rendsborg, hvor det indtraf den 9de om Eftermiddagen.

¹⁾ Bonniche Bonnichsen var født i Fyen 1756. Han indtraadte 1764, altsaa 8 Aar gammel, som Underofficeer ved Regimentet, hvor han ¹⁶/₁₀ 1776 udnævntes til Secondlieutenant, blev ⁷/₇ 1779 Premierlieutenant, ¹¹/₁₂ 1789 Secondritmester, ¹/₂ 1793 Escadronschef, ¹⁰/₆ 1803 tillagt Majors Charakter, ¹³/₆ 1806 Premiermajor, ⁹/₁₀ 1809 udnævnt til virkelig Oberstlieutenant af Cavalleriet og ²⁶/₁ 1813 til Oberst af Cavalleriet. Han var Chef for Regimentets 4de Escadron og anerkjendt for en kjæk og dygtig Officeer. Efterat han var falden, blev han begravet med militair Honneur af de fjendtlige Kosakker i Sick. Han efterlod Hustru, Dorothea, f. Saell, og 5 uforsørgede Børn, 4 Sønner og 1 Datter, der nu alle ere døde. De to Sønner, Bonche Bonnichsen, f. i Randers den ²⁴/₁₁ 1805 og Rasmus Bonnichsen, f. i Eckernførde den ¹³/₉ 1807, fandt Hædersdøden i den senere Krig, Førstnævnte som Compagnichef ved 10de Bataillon i Slaget ved Slesvig den ²³/₄ 1848 og Sidstnævnte som Compagnichef ved 6te Bataillon, Aarsdagen derefter, i Slaget ved Kolding.

Dagen derefter stod Kampen ved Sehested, og umiddelbart derefter drog den øvrige danske Hær ind i Fæstningen, saa at Regimentet nu atter var forenet med Auxiliaircorpset.

I samtlige forannævnte Fægtninger optraadte Regimentet paa en for Armeen og Vaabnet høist værdig Maade, hvilket smukt bekræftes ved de foreliggende Parol- og Armeebefalinger samt Rapporter, og da der tillige heri findes flere Detailler om Fægtningerne, saa kunne vi ikke nægte os den Fornøielse at meddele de væsentligste af disse Aktstykker i deres Heelhed.

Parolbefaling af 4de October 1813:

Parolbefaling
angaende
Affairen ved
Gudow den
26de Septbr.

„Commandant en chef for Auxiliaircorpset, General, Prinds Friederich af Hessen, har til Os indberettet, at han af den franske Divisions-General Vichery skriftligen var bleven underrettet om, at en Escadron af det jydsk Regiment lette Dragoner under Ritmester v. Wittrogs Commando har den 26de forrige Maaned ved Landsbyen Gudow, uagtet Escadronen ved denne Leilighed kun var 60 Mand stærk, med en roesværdig Tapperhed angrebet 300 gamle Kosakker under Anførsel af deres Oberst og aldeles slaet dem.

Ritmesteren, hvis Tab i denne Affaire ei var større end een bleseret Dragon og een Hest, har med Escadronen kastet Fjenden ind i Landsbyen, hvor en Deel bleve nedhuggede, et stort Antal saarede samt 5 Mand og 10 Heste tagne. Fjenden blev forfulgt indtil $\frac{1}{4}$ Miil paa hiin Side af Byen.

Ikke uden sand Fornøielse erfare Vi, at Vore brave Krigere ved Auxiliaircorpset vedblive stedse at vise sig som duelige og modige Krigsmænd, og ville Vi herved allernaadigst tilkjendegive fornævnte Ritmester v. Wittrog i Særdeleshed, ligesom de øvrige Officerer, Underofficerer og Mandskabet, han ved denne Leilighed har commanderet, i Almindelighed Vor allerhøieste Tilfredshed og Tak.

Af en af bemeldte Ritmester afgiven Rapport om denne Affaire, see Vi, at Premierlieutenanterne v. Ludvigsen og v. Warneck, Secondlieutenanterne v. Schaumburg og v. Jacobsen, Corporal Winger, Vicecorporalerne Rold og Collerup samt Dragonerne C. Nordhoe, C. J. Nørholm, S. Hillerslev og Aggersund i Særdeleshed fortrinligen have udmærket sig, og til Beviis paa Vor Naade og fuldkomne Tilfredshed have Vi befalet, at Ritmester af det jydsk Regiment lette Dragoner v. Wittrog og Premierlieutenant

af Livregiment Ryttere v. Warneck, hvilken sidste gjør Tjeneste ved de jydskke Dragoner og ved flere foregaaende Leiligheder fortrinligen har udmærket sig, skulle udnævnes til Riddere af Dannebrog, og Corporalerne Winger, Rold og Collerup samt Dragonerne Nordhoe, Nørholm, Hillerslev og Aggersund til Dannebrogsmænd“.

Armeebefaling af 16de October 1813.

„Af en fra Vor General, Prinds Friederich til Hessen, ankommen Beretning, dateret 12te d. M., have Vi med særdeles Velbehag og Tilfredshed modtaget et nyt Beviis paa den gode Aand, som besjæler Vort jydskke Regiment lette Dragoner.

Armeebefaling
angaende Re-
gimentets
Fægtning ved
Gudow den
12te October.

Den franske Divisionsgeneral Vichery var samme Dags Morgen afmarscheret med bemeldte Regiment og 4 Infanteri-Compagnier og stødte paa hiin Side af Landsbyen Gudow paa et Husarregiment af Kosaklegionen, hvilket han for en Deel overrumplede, dræbte nogle Mand og saarede et betydeligt Antal. Fjenden retirerede paa Zarrentin, og da derpaa Cavalleri-Pelotons saaes at samle sig paa dette af General Vichery anførte lille Corpses Flanker, lod han, for at lokke Fjenden frem, retirere, hvilket havde den tilsigtede Virkning, saaledes at Fjenden for- enede sig i god Orden og fulgte Generalen under Glædes- og Seiersraab.

Men pludselig lod Generalen gjøre Omkring, hvilken Bevægelse blev udført med Hurtighed og Nøiagtighed, og da derpaa blæstes til Angreb var Fjendens Uorden fuldkommen opnaaet og maatte han søge sin Frelse i en pludselig Flugt.

Resultatet af denne Affaire er 46 Fanger, blandt hvilke en Kosakofficeer, og 50 tagne Heste, foruden et stort Antal Døde og Saarede. Kun een jydsk Dragon blev saaret og een Hest dræbt.

General Vichery berømmer meget dette Dragonregiment for denne af samme udførte glimrende Attaque og anbefaler fornemmeligen Regimentschefen, Oberst v. Engelsted, som har givet de største Prøver paa Kraft og Mod, tilligemed Major Høegh-Guldberg og Secondlieutenant v. Lewon, som have udmærket sig ved Kjækhed og meget bidraget til Affairens Udfald.

Vi finde en Fornøielse i at give disse Vore brave Krigere Beviis paa Vor Naade, og have til den Ende udnævnt Regimentschefen, Oberst v. Engelsted, til Ridder af Dannebrogordenens

fjerde Klasse, benaadet Major og Ridder v. Høegh-Guldberg med Dannebrogsmændenes Sølvkors og udnævnt Secondlieutenant v. Lewon til Ridder af Dannebrogordenens fjerde Klasse.“

„Underdanigst Melding!

Regimentets
Rapport om
Fægtingen
ved Bahlsted
den 6te Decbr.

Ifølge den franske Divisionsgeneral Vicherys Befaling og under hans Anførsel udrykkede Regimentet i Forening med en Deel Chasseurs en cheval idag Morges den 6te Decbr., Kl. 5 $\frac{1}{2}$ sl., for at angribe en Deel her i Egnen værende Kosakker og andet fjendtligt Cavalleri. Ved Tonnendorff, omtrent $\frac{1}{2}$ Miil herfra Byen, stødte Regimentet paa de første fjendtlige Poster, som bleve fordrevne og nogle enkelte tagne til Fange. Regimentet rykkede stedse videre frem og trængte Fjenden bestandig tilbage, indtil omtrent $\frac{1}{2}$ Miil fra Ahrensburg, hvor det fjendtlige Cavalleri og i Særdeleshed Kosakkerne samlede sig i en saa betydelig Mængde, at det var en Umulighed for Regimentet at gjøre videre, deels da Fjenden var langt stærkere, sikkert trende Gange saa stærk, og deels da Terrainet aldeles ikke var skikket for Cavalleri, da det var lutter indgrøftede Veie, som det var en Umulighed at komme ud af. Regimentet havde derfor intet andet at gjøre end at retirere; men da det paa sin Retirade stedse blev forfulgt af Fjenden, var Regimentet ofte nødt til at gjøre forskjellige Attaquer for at drive Fjenden tilbage; men da Terrainet var af den Beskaffenhed, at der aldrig kunde ageres en Linie, men stedse en Colonne, kunde Regimentet ikke gjøre sine Angreb med den Virkning, som det ønskede.

Regimentet maa meget beklage ved denne Affaire at have tabt tre af sine særdeles dygtige Officerer, Oberst v. Bonnichsen, og Lieutenanterne v. Hobe og v. Ursin, af hvilke den første og sidste ikke vides om de ere dræbte eller fangne, men den anden skal efter de Flestes Udsigende være dræbt. Foruden dette beklagelsesværdige Tab har Regimentet af saarede Officerer: Regiments-Adjutanten Lieutenant v. Rosenørn, der har faaet et Landsestik gennem det Tykke af venstre Arm og et Stik i Haanden, Lieutenant v. Fogh, der ved at styrte med Hesten og en Deel har overredet ham, er bleven qvæstet paa flere Steder, og endelig jeg selv, der har faaet en let Contusion oven i Hovedet ved at min Kasque blev gennemstukket af en Landse og borttaget, og desuden min Kjole, Vest og Livbelte er gennemstukket af en Landse paa Maven. Desuden har Regimentet af

Tegnet af de la Belle.

I. W. Tegner & Kittendorff lith. Inst.

Oberst Engelstedt, Chef for det jyske Regiment
lette Dragoner, angribes af 2 Kosakker
i dette Regiments udmærkede Fægtning
imellem Sick og Rahlstedt den 6te December 1813.

saarede Dragoner 28 og dræbte eller fangne 41, samt af savnede Heste 44.

Til dette betydelige Tab maa Regimentet i Særdeleshed som Aarsag anføre, at efterat Regimentet ifølge den franske Generals Befaling havde gjort omtrent en vedvarende 2de Miils Attaque fremad, vare Hestene saa udmattede, at de ikke paa Retiraden kunde følge, men en stor Deel styrtede, hvilket gjorde Dragonen, som red den, uden Redning.

Uagtet Regimentet ikke kan andet end give enhver enkelt Officeer og Mand det Lov, at de have gjort deres Skyldighed og viist udmærket Mod, saa kan dog Regimentet ikke andet end paa det fortrinligste udmærke den særdeles flinke og duelige Regiments-Adjutant, Lieutenant v. Rosenørn, der saavel i denne som flere Affairer har viist det uforsagteste Mod og fortrinligste Koldblodighed, som ogsaa med egen Haand har nedhugget en Kosak, og uagtet sine Blessurer fulgte mig under hele Affairen. Ligeledes maa jeg anbefale de særdeles duelige Officerer Lieutenanterne v. Schaumburg og v. Jacobsen, der have været med i flere Affairer og viist uforsagt Mod, og i denne Affaire, efterat være afskaaret fra Regimentet, have hugget sig igjennem og af Omveie ere komne igjen til samme.

Wandsbech, den 6te December 1813.

N. Engelsted.“

Til

Deres Høifyrstelige Durchlauthed Prinds Friederich til Hessen,
Commandant en chef for det danske Auxiliarcorps.

Fra Auxiliarcorpsset indgaves senere følgende allerunderdanige Indberetning om samme Affaire:

„Til Kongen!

Allerunderdanigst har jeg den Ære at oversende vedlagte Rapporter om det jyske Regiment lette Dragoners fortrinlige Tapperhed i Fægtningen den 6te December f. A. ved Wandsbech; jeg behøver blot at anføre Marschallen, Prindsen af Eckmühls og Divisionsgeneral Vicherys egne Skrivelser af 8de Decbr., hvori de give dette vakkre Regiment de største Berømmelser. General Vichery havde erfaret, at adskillige Pulks Kosakker vare nærved Wandsbech, hvor Generalen stod; han besluttede at overfalde dem og rykkede frem med det 28de Regiment chasseurs à cheval, med jyske Dragoner og noget Infanteri.

Divisionscheffens Indberetning om samme Affaire.

Kosakkerne bleve overfaldne saa raskt, at endeel af dem ikke kunde komme tilhest; i Førstningen kom nogen Uorden iblandt de franske Chasseurs, men da jyske Dragoner kom frem, bleve Kosakkerne kastet og forfulgt næsten to Miil, uden at Officererne eller General Vichery kunde standse Dragonernes Heftighed, som ikke gave sig Tid til at gjøre Fanger, men vedblev at jage de Flygtende foran sig og at dræbe en Mængde af dem.

Denne Heftighed havde tilsidst den Følge, at de flygtende Kosakker fik Understøttelse af en stor Reserve fra Syck, som standsede Angrebet, og da de Kosakker, man havde ladet bag sig som Fanger, bemærkede dette, samlede de sig, og General Vichery var nu nødsaget til at trække sig med Hurtighed tilbage og slaae sig igjennem. Ved dette Tilbagetog mistedes en stor Deel Chasseurer og Dragoner, og kun omtrent 20 fangne Kosakker kunde føres med tilbage.

Fjendens Tab var overmaade stort af Døde og Saarede; vores var ogsaa betydeligt, nemlig 41 dræbte eller fangne Dragoner, 28 saarede Dragoner; Chasseurernes Tab var ogsaa stort.

Iblandt de brave Officerer tabtes: Oberst v. Bonnichsen, hvis Hest styrtede; Obersten sprang op og forsvarede sig kjækt, men blev omsider overmandet og faldt hæderlig tilligemed de Dragoner, som vilde forsvare deres Oberst; Lieutenant v. Ursin og v. Hobe bleve begge stærkt saaret og fanget; man troer, at den første er død. Obersten er begravet med militair Honneur ved Syck af Kosakkerne. Lieutenant v. Rosenørn fik to Stik i Armen, Oberst, Ridder v. Engelsted fik flere Landsestik i Klæderne og Kasquen og gjorde sig Plads med sin Sabel, Lieutenant v. Fogh styrtede med sin Hest, blev overredet og qvæstet.

General Vichery udmærker ganske særdeles og anbefaler til Deres Majestæts Naade:

- 1) Major v. Christensen,
- 2) Adjutant v. Rosenørn,
- 3) Lieutenant v. Willemoes,
- 4) Lieutenant v. Schaumburg,
- 5) Lieutenant v. Jacobsen.

Den brave Oberst v. Engelsted udmærker ligeledes fornævnte Officerer med megen Roes for deres Mod, Overlæg, Raskhed ved denne som ved flere Leiligheder, og anfører specielt, at v. Rosenørn nedsablede en Kosak, og vedblev Attaquen uagtet

sine Saar i Armen og Haanden; v. Jacobsen og v. Schaumburg var afskaaret, men hug sig igjennem.

Den 8de December forlod Regimentet Wandsbech, trods Faren paa Tilbagemarschen, hvor Regimentet maatte passere Fjenden, som sværmede i store Hobe hele Landet om; jeg havde anmodet Marschallen om at faae Regimentet tilbage, og baade han og General Vichery lod det marschere med de bedste Ønsker og med de meest smigrende Yttringer over at miste det, som begges Breve viser. Det raske Regiment gik over Pinneberg, Itzehoe til Rendsburg; det hvilede kun 2 til 3 Timer paa hvert af de førstnævnte Steder, undgik heldigviis Fjenden, som imidlertid var bleven opmærksom paa dets Marsch og forfulgte det, men naaede det først ved Jevensted i det Øieblik, at Regimentet var passeret dette fra Garnisonen i Rendsburg besatte Pas, hvilken Besætning hilsede Fjenden saaledes med Kanon- og Geværild, at Fjenden derved afstod, efter en Deel Tab, fra videre Forfølgelse.

Den 9de December om Eftermiddagen rykkede Regimentet til almindelig Glæde ind i Fæstningen efter den saa godt udførte Marsch.“

Rendsburg, den 19de Januar 1814.

Allerunderdanigst
Friederich, Prinds til Hessen.

Regimentet forblev i og ved Rendsborg indtil det umiddelbart efter den ulykkelige Kielerfred, som kundgjordes ved Parolbefaling af 18de Januar 1814, tiltraadte Tilbagemarschen til dets Garnison Randers og sattes paa Fredsfod. Først efter 34 Aars Forløb kaldtes det atter til Kamp for Fædrelandet.

Fredsslutningen til Kiel. Tilbagemarsche til Garnisonen.

Under 6te Marts 1814 tilskrev Kong Frederik den 6te Prinds Frederik af Hessen saaledes:

„Til Prinds Friederich til Hessen!“

Da Vi ønskede at give det brave jydskke Regiment lette Dragoner et Udmærkelsestegn, enten i dets Standarter eller paa anden Maade, til Belønning for dets sjeldne Tapperhed og udviste Daad i seneste Campagne, ønske Vi, at D. D. gjør Os et Forslag til, hvorledes De troer at en slig Udmærkelse og hvilken bedst kunde gives dette Regiment.“

Paatænkt Udmærkelsestegn for Regimentet.

Frederik R.

Herpaa indgik følgende Svar:

„Til Kongen!

Deres Majestæt har under 6te Marts (Ordren ankom først igaar den 17de Marts) allernaadigst befalet mig at foreslaae allerunderdanigst en Maade at udmærke det jyske Regiment lette Dragoner paa for dets udviste Tapperhed.

Det vilde maaskee være den hæderligste Naadesbeviisning, hvis Deres Majestæt allernaadigst vilde værdige Regimentet, at give det Titel og Rang som Deres Majestæt Eget Dragonregiment.“

Rendsburg, den 18de Marts 1814.

Allerunderdanigst

Friederich, Prinds til Hessen.

Paa dette Forslag findes Kongens egenhændige Paategning: „henlægges“.

En ny Hærordning, som traadte i Kraft fra 25de Januar 1816, hidførte ikke nogen væsentlig Forandring for Regimentet, uden den, at det samtidig mistede sin høiagtede Chef, Oberst Engelsted¹⁾, som med stor Dygtighed og Kjækhed havde ført

Oberst Engel-
steds Afgang.

¹⁾ Niels Engelsted fødtes den 27de Juni 1759 paa Hovedgaarden Rørbæk i Fyen, som eiedes af Faderen, Cancelliraad Engelsted. I 1772 blev han Søcadet og bestod senere 1ste Deel af Afgangsexamen ved Academiet; men da han ikke godt kunde taale Søen, afskedigedes han i 1776 efter eget Ønske fra Søcadetcorpset, tjente derefter i kort Tid ved Artilleriet, men blev samme Aar ansat som Cadet ved 1ste sjællandske Regiment Rytteri. Den ²⁹/₄ 1778 erholdt han Udnævnelse til Secondlieutenant à la suite ved 5te Husarescadron, den ¹/₅ 1780 til virkelig Secondlieutenant ved det da oprettede 1ste Husarregiment, blev ¹¹/₁₂ 1782 char. Premierlieutenant og ²⁶/₅ 1786 virkelig Premierlieutenant i 1ste Husarcorps, saaledes som Regimentet nu blev kaldet.

I 1786 ægtede han Cornelia Marie Abel, f. 1762. Datter af Kjøbmand og Gjæstgiver Abel i Hillerød.

Den ²²/₈ 1788, da Husarregimentet formeredes, blev han Secondritmester ved dette, den ¹¹/₁₂ 1789 Ritmester og Escadronschef, den ²⁰/₅ 1801 tildeeldes ham Majors Charakteer, den ¹⁵/₅ 1803 udnævntes han til Premiermajor ved fyenske Regiment lette Dragoner, hvorfra hans ældre Broder, Jens Engelsted, samtidig afgik, den ¹³/₆ 1806 oprykkede han i Oberstlieutenants Nr., men fik dog først Charakteer som saadan den ¹⁴/₇ 1808. Da General, Prinds Christian af Hessen-Cassel fra 1809, foruden at være commanderende General i Fyen, tillige var Chef for sidstnævnte Regiment, saa commanderedes dette af Engelsted.

Den ¹/₁ 1812 udnævntes han til Oberst og Chef for jyske Regiment lette Dragoner. For sit under Felttoget i 1813 udviste fortrinlige Forhold blev han den ¹⁶/₁₀ 1813 udnævnt til Ridder af Dannebrog og den ¹⁵/₁ 1814 til Commandeur af samme Orden.

det under de vanskeligste Krigsforhold. Obersten havde under Krigen paadraget sig en Hudsygdom, som foranledigede ham til i Foraaret 1815 at søge sin Afsked; den blev da nægtet, men da Sygdommen tog til, gjentog han sit Andragende og blev da den 1ste Februar 1816 sat paa Vartpenge, hvorhos der tildeelttes ham Generalmajors Charakter. Allerede den 17de April s. A. afgik han ved Døden.

Under den lange Fredsperiode deeltog Regimentet i de Deeltagelse i
Troppe-
sam-
linger. Troppeamlinger, der fra 1824 af, saalænge Kong Frederik den 6te levede, afholdtes hvert andet Aar ved Aarhus. Ligeledes deeltog det i Efteraaret 1844 i en Troppeamling ved Hedensted

Ved Afgangen erholdt han 2000 Rdl. i Pension under Navn af Vartpenge. Han flyttede til Ølundgaard paa Sletten i Fyen, som han havde kjøbt i 1799, men maatte strax efter Ankomsten dertil gaae tilsengs og døde, som ovenanført, kort derefter. Han ligger begravet paa Ollerup Kirkegaard.

Generalmajor Engelsted gjør Indtrykket af at have været en heel-støbt, kraftig, men i høi Grad bramfri Personlighed. Han var afholdt af Befolkningen i Randers, som ved hans Afreise derfra viste ham megen Opmærksomhed; ogsaa af Franskmændene var han vel anseet; han vedblev saaledes efter Hjemkomsten at brevvexle med Marechal Davoust.

Som et for Engelsted karakteristisk Træk kan anføres, at da han i 1813 laa i Mølln, blev han og hans Svigersøn, Ritmester Wittrog, samtidig angrebne af Blodgang. Adjutanten, Lieutenant Rosenørn, fik Ordre til at anmelde Regimentschefens Sygdom for Marechal Davoust, og blev af denne modtagen med: „Naa, ja det er jo ligesom de andre danske Regimentschefer; nu have de alle meldt sig syge; dette var den sidste.“ Da denne Udtalelse kom til Engelsteds Kundskab, sagde han til Adjutanten: „Vil De strax gaae til Prindsen, og melde mig frisk og hilse ham, at jyske Dragoners Chef skal vide at møde, naar og hvor Prindsen befaler, om han saa skal lade sig binde til Hesten.“

Engelsted efterlod sig 10 Børn, 3 Sønner og 7 Døttre; af disse leve endnu 2, nemlig Sønnen Valdemar, f. 1797, tidligere Landmaaler og Landeiendomsbesidder, nu Particulier i Kjøbenhavn; han er endnu rask og rørig, og ham skyldes flere af de her givne Meddelelser, samt Datteren Jacobine, Enke efter Procurator Schaarup i Vordingborg, hvor hun lever.

Den ældste Søn, Maltha Engelsted, f. 1788, var Cavalleriofficeer. Han var under Krigen Brigadeadjutant hos Generalmajor, Grev Schulenburg, blev $24/12$ 1813 Premierlieutenant ved jyske Dragoner, den $15/3$ 1816 overgik han til Prinds Ferdinands Dragoner, forfremmedes den $10/3$ 1829 til Secondritmester og erholdt den $28/4$ 1842, som Følge af den nye Armeeorganisation, Afsked som Major. Han udmærkede sig i Træfningen ved Sehested og blev den $1/1$ 1814 Ridder af Dannebrog. Døde 1862.

imellem Horsens og Veile, hvor Nørrejyllands daværende commanderende General, Kronprinds Frederik, senere Kong Frederik den 7de, førte Commandoen. Forøvrigt modtog Regimentet sin Uddannelse i og ved Garnisonen.

Daarlige økonomiske Forhold.

Landets daarlige økonomiske Forfatning gjorde sig ogsaa gjældende ved Udgifterne til Armeen. Lønningerne vare saa lave, at det var næsten umuligt for Personalet, selv med den strengeste Økonomi, at slaae sig igjennem dermed. Indtil 1842 bleve samtlige Escadronernes Stamheste i Sommermaanederne, altsaa i den bedste Øvelsestid, udsatte paa Græs, og samtidig hjemsendtes næsten hele Styrken af Mandskabet. Ved Armeereorganisationen, som iværksattes den 1ste Juli 1842, erholdt Regimentet sit nuhavende Navn. Ordningen forblev forøvrigt i det Væsentlige som hidtil. Secondritmestrene afskaffedes. Der blev bestemt, at Rekrutterne kun skulde modtage en Deel af deres Uddannelse — 1ste og 2den Classe i c. 3 Maaneder — ved Exerceerskolen og at den derefter skulde sluttes ved Escadronerne. Denne Bestemmelse viste sig dog mindre praktisk og heldig, hvorfor den fra 1848 atter forandrede derhen, at den fulde Rekrutuddannelse gaves ved Skolen. Fra 1ste Mai 1847 normeredes Regimentet med en Ritmester af 2den Classe, som i Regelen skulde være Skoleforstander.

Felttoget i 1848.

Da det slesvig-holsteenske Oprør udbrød i Marts 1848 indkaldtes Regimentets Krigsstyrke. Den 29de Marts afmarcherede Regimentet mod Syd, efterladende det behørigte Befalingspersonale, for at kunne efterføre den Deel af Styrken, som endnu ikke havde kunnet give Møde.

Regimentets Officerspersonale ved Udrykningen.

Officerspersonalet ved Udrykningen var:

Oberst C. P. Astrup, Regimentscommandeur,

Major C. Jacobsen,

Ritmestrene J. J. Honnens¹⁾, Chef for 1ste Escadr., C. F.

S. Faber, Chef for 4de Escadr., J. F. A. Leth, Chef for

3die Escadr., A. F. C. Fencker²⁾, Chef for 2den Escadr.,

¹⁾ Forfremmedes den $\frac{3}{4}$ 1848 til Major ved 6te Dragonregiment og erstattedes den 17de s. M. med Ritmester H. P. Bjerg fra 4de Dragonregiment.

²⁾ Overtog Escadronscommandoen umiddelbart forinden Udrykningen, efterat den tidligere Escadronschef, C. R. Voigt, i Februar var forfremmet til Major ved 4de Dragonregiment.

og Ritmester af 2den Classe E. H. A. Meyer, Skoleforstander,

Premierlieutenanterne F. G. Lützau, T. G. Munthe af Morgenstjerne, C. A. J. Fibiger, Adjutant, P. W. Wildenradt, E. W. Neergaard og C. C. Wegener,

Secondlieutenanterne F. C. Munk, C. F. R. Jessen, C. W. Sommer, S. J. Neergaard, C. M. L. Bülow, W. F. T. Feddersen, V. Sperling og A. Dahl.

Midlertidig tjenestegjørende:

Premierlieutenant H. Sehested af 1ste Dragonregiment, som gennemgik den militaire Manège, og som tidligere i en længere Aarrække havde tjent ved Regimentet. Premierlieutenanten blev senere afgivet som Forpostadjutant.

Mellemstab:

Auditeur og Regnskabsfører C. E. Dahlerup,

Overlæge L. Berthelsen,¹⁾

Underlægerne J. Abraham og J. D. Friis,

Regimentsdyrlæge H. M. Lorenzen,

Char. Regimentsdyrlæge Andersen.

Ved Fremrykningen i Sønderjylland hørte Regimentet, som var een af de Afdelinger, der havde havt den længste Marche at tilbagelægge, til Reservén.

Den 8de April deeltog en af Regimentets Escadroner i en Recognoscering af den fjendtlige Stilling ved Bov, og i Fægtningen sammesteds den følgende Dag rykkede Regimentet frem med Armeecorpsets Hovedstyrke fra Bommerlund.

Fægtningen
ved Bov.

Efter endt Fægtning indquarteredes Regimentet i Flensborg, hvorfra det den følgende Dag forlagdes til Skovby og den 18de til Altstadt i Slesvig og Landsbyen St. Jürgen.

Ophold i Sles-
vig.

Herfra deeltoges i Forposttjenesten imod Syd. Under Udførelsen af denne havde Regimentets 2den Escadron den 18de April om Aftenen det Uheld, at en Feltvagt, som under Commando af Quarttermester Timm var posteret i en isoleret og fremskudt Stilling ved Aschepel, blev overfalden af en fjendtlig Friskareafdeling paa 60 Mand. Efterat Feltvagten havde sat sig til

Fjendtligt
Overfald paa
en Feltvagt.

¹⁾ I April Maaned afgik Overlægen til Lazarethtjeneste og Underlæge Abraham constitueredes som Overlæge. Ligeledes afgik Underlæge Friis til Hovedquarteret og erstattedes med Underlæge Kofoed.

Modværge blev den overmandet, og Quarttermesteren, der var saaret, toges med 15 Menige tilfange; af sidstnævnte var Dragon Karleby dødelig saaret. For 4 Mand af Feltvagten lykkedes det at undkomme.

Den 17de April blev Regimentets 4de Escadron afgivet til 2den Infanteribrigade, hvor den forblev til efter Slaget ved Slesvig.

Den 19de April fremsendtes af Regimentets 3die Escadron, som var posteret ved Sylversted, to langt udgaaende Patrouiller, den ene under Premierlieutenant H. Sehested til Husum og den anden under Premierlieutenant E. Neergaard til Schwabsted. Ingen af disse Patrouiller stødte paa Fjenden, men Premierlieutenant Sehested blev ved Ankomsten til Husum modtaget med saa stærke Demonstrationer, ja endog med Geværskud fra Befolkningens Side, at han med sin ringe Styrke strax maatte gaae tilbage. Følgen heraf blev, at der den næste Dag afgik et større Commando af forskjellige Vaabenarter for at tugte og afvæbne de oprørske Husum Borgere.

Slaget ved
Slesvig.

I Slaget ved Slesvig den 23de April kom Regimentet ikke til at tage virksom Deel. Dagen forud vare de tre tilstedeværende Escadroner forlagte til Landsbyerne Gammellund og Sønder-Fahrenstedt Nord for Slesvig. Her modtog Regimentet først omtrent Kl. 2¹/₂ Eftermiddag Ordre til Udrykning; det samledes Øst for Idsted Kro og rykkede derfra frem foran Skovby, hvor det netop ankom, da 6te Dragonregimentets 1ste Escadron samledes efter sit kjække Angreb ved Husby.

Efter Slagets Afbrydelse indtog Regimentet en Forpoststilling ved Lyrskov, hvor det forblev Natten over, og hvorfra Patrouiller hyppig fremsendtes mod den fjendtlige Stilling.

Under Tilbagegangen imod Flensborg den følgende Dag hørte Regimentet til Arièregarden, og efter Hovedstyrkens Ankomst til Flensborg og dens nærmeste Omegn blev Regimentet med sine 3 tilstedeværende Escadroner beordret til at indtage Cantonnement i Julskov, Munkvolstrup og Jaruplund, og var det Mening, at Regimentet fremdeles, i Forbindelse med 2det Jægercorps og 2 Kanoner, som stode i Oversø, skulde danne Bagdækningen. Adjutanten skulde møde ved Hovedkvarteret i Flensborg Kl. 4 Eftermiddag for at modtage nærmere Instruction om Forposternes Udsættelse.

Indquarteringen bestemtes saaledes, at Staben og 1ste Escadron skulde belægge Munkvolstrup, 2den Escadron Jaruplund og 3die Escadron Julskov. Der gaves Ordre til, at Hestene foreløbig skulde sadles af.

Da det imidlertid viste sig, at den sidstnævnte Landsby kun bestod af nogle enkelte Gaarde, saa blev endeel af 3die Escadron under Premierlieutenant Sehested anviist Qvarteer i Munkvolstrup og Bilskov Kro. Strax efter Ankomsten til Julskov opdagedes fjendtligt Fodfolk i den nærmeste Omegn; det var navnlig Friskarer, som vare gaaede op igjennem Angeln, og da der af de udsatte Poster nogen Tid efter meldtes, at der ogsaa var seet fjendtlige Cavalleriaafdelinger, som rykkede imod Munkvolstrup, samlede Escadronschefen, Ritmester Leth, sin tilstedeværende Styrke og rykkede raskt mod sidstnævnte Landsby. Ved Ankomsten dertil fandtes imidlertid Adgangene til Byen besatte af fjendtligt Cavalleri, og da en større fjendtlig Cavalleriafdeling bemærkedes under Fremrykning fra Vest, saa gik Ritmesteren efter nogen Tids Ophold tilbage imod Julskov, og da der her optraadte fjendtligt Infanteri fra flere Sider, fortsattes Retraiten over Markerne imod Nordost til Mysundeveien og derfra til Flensborg, hvor Ordre modtoges til at passere Byen.

I Munkvolstrup havde Regimentscommandeuren, Oberst Astrup, da han erfarede, at Fjenden var under Fremrykning, beordret Opsadling; men denne Befaling var endnu ikke udført eller engang kommen til Alles Kundskab, da Byen blev omringet af en meklenborrske Dragonessadron og en mindre Afdeling Husarer.

Det fjendtlige
Overfald paa
Munkvolstrup.

Efterat en Deel af vor Styrke var samlet rykkede den med Regimentscommandeuren, Chefen for 1ste Escadron, Ritmester Bjerg, og de ved denne Escadron ansatte 3 Lieutenanter til den for Regimentet bestemte Allarmplads ved Bilskov Kro. Her blev den imidlertid afskaaret ved to fra Vest kommende hannoveranske Husarescadroner og tilligemed nogle af de paa sidstnævnte Sted indquarterede Dragoner af 3die Escadron taget tilfange. Der mistedes her 5 Officerer og 56 Underofficerer og Menige. Af den i Munkvolstrup tilbageblevne Styrke bleve 20 Mand afskaarne og tagne tilfange, hvorimod det lykkedes Resten, tildeels paa usadlede Heste, at hugge sig igjennem eller undkomme til Flensborg. 4 Dragoner bleve saarede.

Den i Jaruplund cantonnerende 2den Escadron blev itide underrettet om Fremrykningen af en større fjendtlig Cavalleri-styrke; det var 3 hannoveranske Husaresdroner, der vare gaaede Vest om Sankelmark Sø, og de samme, som tilfaldt den rige Høst ved Bilskov Kro. Escadronen rykkede ud og gik i temmelig stor Hast til Flensborg.

Det var en ulykkelig Begivenhed, der her var hændet Regimentet; men selv om der kan tillægges endeel af Befalingspersonalet nogen Mangel paa Omsigt og Resoluthed, saa maa en stor Deel af Skylden vistnok søges andetsteds. Det kan saaledes neppe forsvares, at der tildeelttes Arrieregarde-Regimentet et spredtliggende Cantonnement, at der savnedes en Commandeur for den hele Arrieregarde, hvorimod Bestemmelser om Forposternes Placering vare forbeholdte givne i Hovedkvarteret paa et senere Tidspunkt. Vist er det, at de lavere stillede Officerer i Regimentet vare uvidende om, at dette fremdeles hørte til Arrieregarden.

Naar en Forfatter¹⁾ sigter endeel af Mandskabet for ligefrem Feighed, da er denne Beskyldning neppe fuldt begrundet.

Efterat være samlet Nord for Flensborg gik Regimentet til Bov, hvor det bivouakerede om Natten.

Regimentscommandoen overtoges midlertidig af Major Voigt af 4de Dragonregiment, og under Regimentets Ophold paa Fyen i Mai Maaned af Major Jacobsen, der havde ført Commandoen over de beredne Herregaardsskytter.

Premierlieutenant Lützu overtog Commandoen over 1ste Escadron under Ritmester Bjergs Fangenskab.

Den stedfundne Afgang iblandt de 2 Escadroners Mandskaber erstattedes noget senere ved Nordslesvigere, henhørende til 1ste Dragonregiment, som havde meldt sig til Tjeneste. De vare dygtige og meget paalidelige Folk. Regimentet indlemmedes nu i det høire Flankecorps, der under General Wedell-Wedellsborg skulde trække sig tilbage imod Nørrejylland, medens Størstedelen af Armeen gik til Als.

Efter en anstrengende Marche med hyppige Bivouakeringer, under hvilke Levnetsmidler og Fourage kun sparsomt tildeelttes, passeredes Kongeaaen den 29de April ved Skodborghuus.

Tilbagetog
gjennem Nord-
slesvig.

¹⁾ O. Vaupell: „Krigen i 1848“, S. 191.

Der indtoges et Cantonnement Nordvest for Kolding, men den 1ste Mai overførtes Regimentet fra Snoghøi til Fyen, hvor det fik Stabsquarteer paa Hovedgaarden Erholm, og hvor det forblev til den 29de samme Maaned.

Ankomst til Fyen og Ophold der.

Efterat Preusserne paa denne Tid havde forladt Nørrejyland, beordredes en Deel af vor Armee under Oberst Juel, og som hovedsagelig bestod af Cavalleri og Artilleri, til atter at rykke frem i det omtvistede Sønderjyland. Tropperne benævnedes ligesom tidligere „det høire Flankecorps“, og Regimentet kom til at henhøre til Cavalleribrigaden, som i de første Dage af Juni besatte Terrainet Sydvest for Haderslev.

Fremrykning i Nordslesvig af det høire Flankecorps.

Da Corpsets Avantgarde Natten imellem den 6te og 7de Juni var bleven overfaldet ved Hoptrup af en tydsk Friskareafdeling under den baierske Major von der Tann, gik det strax bag Kongeaaen. Opholdet her blev dog ikke langt, thi efterat Corpset var blevet betydelig forstærket og underlagt General Bülow rykkede det atter den 10de Juni ind i Nordslesvig.

Det fjendtlige Overfald ved Hoptrup.

Den 13de næsteften ankom den commanderende General Hedemann med yderligere Forstærkning af Infanteri til Halvøen. Stillingen i Høide med Haderslev holdtes nu til den 29de Juni, da den commanderende General paa Efterretningen om Fremrykning af en overlegen fjendtlig Styrke og efter en Fægtning ved den sidstnævnte By atter gik tilbage til Nørrejyland, hvor Armeen nu forblev indtil Felittogets Slutning.

Ophold i Nordslesvig.

Tilbagegang til Nørrejyland.

Under Opholdet i Nordslesvig havde de fra Regimentet udsendte Patrouiller oftere Sammenstød med mindre fjendtlige Afdelinger. Den 25de Juni overfaldt saaledes en Patrouille af 1ste Escadron ved Neder-Jersdal en fjendtlig Patrouille, ført af den tydske Friskarecaptain Reichenbach. Han forfulgtes til Bevtotte, hvor han, efterat være saaret, toges tilfange. Ved denne Leilighed udmærkede Dragon Bunken sig, hvorfor han blev decoreret med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Efter Tilbagekomsten til Nørrejyland cantonnerede Regimentet i nogen Tid Sydvest for Veile, men gik senere tilbage til Egnen mellem sidstnævnte By og Horsens.

Der afgaves i længere Tid $1\frac{1}{2}$ Escadron til Forposttjeneste ved Kongeaaen, hvilken Styrke cantonnerede i Landsbyen Bramdrup.

Allerede under 2den Juli vare Befuldmægtigede fra Danmark og Preussen, der vare samlede i Malmø, komne overeens

om en Vaabenstilstand; men denne anerkjendtes ikke af den tyske Centralregjering, og Preusseren General Wrangel vedblev at staae fjendtlig ligeoverfor os.

Vaabenstil-
stand.

Først efter gjentagne Forhandlinger, atter i Malmø, tilveiebragtes under 26de August en for os mindre gunstig Vaabenstilstand paa 7 Maaneder, og ved Gjennemførelsen af de deri givne Bestemmelser blev der, navnlig af den hidtil bestaaende slesvig-holsteenske Oprørsregjering, lagt saamange Hindringer iveien, at Hjemsendelsen af vort Armeecorps gjentagne Gange blev udsat.

Sidst i October tiltraadte Regimentet Tilbagemarchen til sin Garnison efterat have afgivet 60 Mand med fornødent Befalingspersonale til een af de tvende combinede Escadroner, der forbleve ved Kongeaaen.

Ved tysk Rænkespil vare de ved Vaabenstilstanden skabte Forhold blevne saa utaalelige for Slesvigs tro blevne Befolkning; at vor Regjering med fuld Føie maatte bidrage Sit til at denne Tilstand hævedes. Vaabenstilstanden opsagdes fra 26de Marts 1849; dog af Hensyn til de Underhandlinger, der samtidig førtes, udsattes Fjendtlighedernes Begyndelse til den 3die April, paa hvilken Dag General Ryes Corps rykkede ind i Nordslesvig.

Felttoget i
1849.

Til det nævnte Corps hørte Regimentet, som efterat have forladt Garnisonen midt i Marts, i omtrent en Uge havde cantonneret i den nærmeste Omegn af Horsens med Stabsqvarter paa Bygholm. Sammen med 3die Dragonregiment udgjorde Regimentet Iste Cavalleribrigade under Oberst Juel. Regimentscommandoen førtes i dette Felttog af Oberstlieutenant Voigt, som senere i en længere Aarrække havde denne Commando¹⁾.

Fremrykning i
Nordslesvig.

Som ovenfor meddeelt overskredes Grændsen den 3die April, og den følgende Dag fortsattes Fremrykningen til Nordvest for Aabenraa; men her modtoges en Ordre, hvorefter Corpset skulde gaae tilbage til Nørrejylland. Foreløbig indtoges en Stilling i Høide med Haderslev — Regimentets Stabsqvarter i Magstrup —, som holdtes til den 6te om Aftenen, da Kongeaaen atter passeredes. Regimentet erholdt Cantonnement Nordvest for Kolding med Stabsqvarter paa Nyegaard.

Tilbagegang
til Nørrejyl-
land.

¹⁾ Regimentets tidligere Commandeur, Oberst Astrup, blev under Felttoget overdraget Generalcommandoen i Nørrejylland.

Det var med Sorg, at vi forlode Nordslesvig og dets venligsindede Beboere, for hvilke der skulde oprinde mange Trængselsdage, forinden vi gjensaae dem.

Regimentet deeltog nu i Forposttjenesten ved Kongeaaen. Den 20de April blev Stabsqvarteret forlagt til den noget nordligere beliggende Landsby Hesselballe, og her modtoges Natten til den 23de Ordre til Udrykning til Deeltagelse i Slaget ved Kolding. To af Regimentets Escadroner — 2den og 4de — bleve paa denne Dag afgivne til en mindre Styrke, som under Oberstlieutenant Ernst gik over Leirskov imod Rolles Mølle. De andre Escadroner rykkede til Brigadens Samlingsplads ved Harthe Kirke foran Overgangsstedet ved Eistrup, og her forbleve de under hele Fægtningen, uden at komme til at tage Deel i den.

Slaget ved
Kolding.

Under Tilbagegangen efter Slaget bleve 2 for langt fremskudte Infanteri-Feltvagter af Oberstlieutenant Ernsts Commando overfaldne af det forfølgende fjendtlige Cavalleri, ved hvilken Leilighed 2 til Ordonantstjenste afgivne Dragoner af 2den Escadron ogsaa toges tilfange; den ene af dem var saaret.

Natten efter Slaget bivouakeredes ved Aagaard. Herfra gik Regimentet til Egnen Vest for Horsens; men efter nogle Dages Forløb disloceredes det længere imod Syd, da Corpset indtog Veile-Greis-Stillingen. Den 3die Mai rykkedes frem til en Stilling ved Alminde Dalen og bag Nebel Aa. Denne Stilling angrebes den 7de Mai af Preusserne. Den vestre Colonne, til hvilken 1ste Cavalleribrigade hørte, fægtede ved Dons Mølle; Regimentet kom dog ikke i noget egentligt Engagement; dets Tab indskrænkede sig til 1 dræbt Hest. Da Fægtningen efter nogle Timers Forløb afbrødes, hvortil Grunden navnlig var Frygt for en Omgaaen af vor høire Flanke af den numerisk stærkt overlegne Fjende, gik Corpset atter tilbage til Veile-Greis-Stillingen, som den følgende Dag angrebes af Fjenden. Vort Corps optog Kampen Nord for Veile; 1ste Cavalleribrigade stod ved Jellinge og gik, da Fægtningen afbrødes, tilbage over Østersnede til Nord for Hedensted, hvor den stødte til Hovedstyrken, som var retireret langs Chausseen. Der indtoges en Stilling bag Ølsted Aa, som dog den følgende Dag blev forlagt bag Hansted Aa. Regimentets Stabsqvarter var i Yding.

Fægtningen
ved
Dons Mølle.

Det var, som sagt, Preusserne og de saakaldte Rigstroppen, vi nu havde imod os. Slesvig-Holstenerne, imod hvilke vi havde

kjæmpet den 23de April, gave sig paa denne Tid ifærd med Beleiringen af Fredericia, som skulde tage en for dem saa be-
drøvelig Ende.

I Stillingen ved Hansted Aa forbleves til den 13de Mai, da Fjenden manoevrerede os ud af den. Tilbagegangen iværk-
sattes da til Skanderborg-Stillingen. Regimentet anvistes Can-
tonnement bag Illerup Aa med Stabsqvarter i Landsbyen af
samme Navn; i denne Stilling forbleves til den 22de Mai.

Der foretoges hyppige Recognosceringer imod Syd over
Bropasset ved Fuldbro og imod Vest. Under en saadan blev
den 19de Mai en mindre Patrouille af Regimentets 4de Escadron,
ført af Corporal Visborg, afskaaret og taget tilfange ved Yding.

Den 22de Mai gik Corpset tilbage bag Taastrup Sø og i Høide
med Borum. I denne Stilling modtog General Rye en Ordre
fra Armeens Overcommando om at dirigere sit Tilbagetog paa
Helgenæs istedetfor, som tidligere fastsat, paa Limfjorden.

Ophold Nord
for Aarhus.

Den følgende Dag indtog Corpset en Stilling Nord for
Aarhus, som med mindre Forandringer holdtes indtil Felittogets
Slutning. Regimentets Stabsqvarter var saaledes: den 23de Mai
i Todberg, den 25de i Eskerod, den 30te atter i Todberg, fra
1ste til 21de Juni i Vorre, den 22de i Hornslet, den 25de Juni
til 6te Juli i Mørke, den 7de til 23de Juli i Vorre.

Der etableredes avancerede Poster først i Lisberg og Veilby
og senere i noget mere tilbagetrukne Stillinger, og hvortil der
daglig afgaves 1 à 2 af Regimentets Escadroner. Ved Siden
deraf foretoges hyppige Recognosceringer; saa at Styrken havde
en streng Tjeneste, især paa den Tid, da Broderregimentet i
Brigaden sendte sine Underafdelinger ud paa langt udgaaende
Expeditioner, ligesom ogsaa senere, da Størstedelen af Corpsets
Infanteri med dets kjække General drog bort for med Hæder at
deeltage i Slaget ved Fredericia.

Fjenden blev foreløbig staaende i Eggen af Skanderborg;
dog blev en preussisk Division fra den 25de Mai af forlagt til
en Linie fra Fruering til Tvenstrup med Forposter fra Solbjerg
Sø over Maarslet og Vilhelmsborg, og med fremskudte Cavalleri-
poster ved Slet og Skaade. Herfra fremsendtes hyppig Recogno-
sceringscommandoer.

Den 29de Mai viste et saadant sig foran Aarhus, besatte
Byen med en mindre Styrke, men gik efter nogen Tids Forløb til-

bage i sydlig Retning. For at den nævnte By ikke skulde være udsat for Besættelsen af deslige mindre fjendtlige Commandoer, frem-skjød General Rye en Styrke af 2 Compagnier, 1 Escadron og 2 Kanoner Syd for Byen.

Den 31te Mai rykkede en større fjendtlig Styrke ad forskellige Veie frem imod Aarhus, hvorfor vor Postering Syd for Byen trak sig fægtende tilbage. Byen besattes af Fjenden, som kastede 2 Husarescadroneer og 1 Jægercompagni frem til Recognoscering imod Nord; her modtoges de imidlertid eftertrykkeligt af vore derværende Tropper.

Det kom til et raskt Sammenstød mellem de 2 fjendtlige Escadroneer og 1½ Escadron af 6te Dragonregiment samt en mindre Afdeling af 3die Dragonregiments 2den Escadron, i hvilket de fjendtlige Escadroneer med ikke ubetydeligt Tab kastedes tilbage.

Cavallerifægtningen ved Aarhus.

I denne Fægtning kom en Deel af 5te Dragonregiment, om end noget seent, til at tage Deel. Regimentets 1ste Escadron var nemlig den Dag afgivet til Posteringen i Lisberg. Herfra beordredes den halve Escadron under Premierlieutenant Jessen frem til Understøttelse for vore engagerede Escadroneer. Halvescadroneen gik raskt frem ad Chausseen, men da den naaede Kamppladsen tæt Øst for denne, var Fjenden allerede kastet, og vore Dragoner kom saaledes kun til at deeltage i Forfølgningen, hvorved nogle Fanger og adskillige Bytteheste toges.

Aarhus rømmedes kort efter af Fjenden og besattes først atter af ham den 21de Juni, da en almindelig Fremrykning af den fjendtlige Styrke imod vor Stilling fandt Sted.

Vore avancerede Poster, der fra 1ste Juni havde staaet ved Skaarupgaard, Elsted og Egaa, bleve nu trukne tilbage til Hornslet og Vosnæsgaard.

Da Regimentets 1ste Escadron den 1ste Juli var afgivet til den førstnævnte af disse Posteringer, havde et mindre Commando af den en smuk lille Affaire.

Fra en fjendtlig Postering ved Lisberg pleiede en Patrouille hver Morgen at komme til Trige, hvorfra den hyppig forfulgte vore mindre Patrouiller. For at afskjære den fjendtlige Patrouille afgik Forpostadjutanten, Premierlieutenant Sehested, den nævnte Dag i Morgenstunden med Corporal Sønderøxe og 12 Dragoner; han posterede Corporalen og den halve Styrke skjult bag Trige Kirke; med Resten af Styrken lagde Lieutenanten sig i Baghold

Overfald paa en fjendtlig Patrouille.

noget længere imod Syd. Da der hengik længere Tid, uden at den forventede Fjende viste sig, sendtes 2 Mand frem imod Lisberg, og disse lokkede da en Styrke af 10 fjendtlige Husarer frem til deres Forfølgning. Da denne Patrouille havde passeret Bagholdet, attaqueredes den fra begge Sider og Halvdelen af Styrken toges tilfange.

Corporal Sønderøxe og Undercorporal Gjøttrupremme bleve senere decorerede med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

Den 6te Juli, Slagdagen ved Fredericia, foretog Fjenden en Fremrykning imod vor Stilling, men gik efter en kort Fægtning atter tilbage.

Vaabenstil-
stand.

Efterat en i Berlin den 10de Juli afsluttet Vaabenstilstand var bleven ratificeret den 15de, tiltraadte den tyske Armee kort efter Tilbageetoget, og vi fulgte efter til Nørrejyllands Sydgrændse.

Tilbagekomst
til Garnisonen.

Regimentet cantonnerede i nogen Tid i og ved Kolding; men da Nordslesvig, overensstemmende med Vaabenstilstands-traktaten, sidst i August Maaned var blevet besat af svenske Tropper, tiltraadtes først i September Tilbage-marchen til Garnisonen.

Fredsslutnin-
gen i Berlin.

Den med Preussen afsluttede Vaabenstilstand førte til Freds-traktaten af 2den Juli 1850, hvori Spørgsmaalet om Hertugdømmernes fremtidige statsretlige Stilling holdtes aabent.

Det var dog forud givet, at Oprørs partiets Ledere i Hertugdømmerne ikke vilde anerkjende denne Fred, idet de nærede Haab om kraftig indirekte Understøttelse fra Preussen og det øvrige Tydskland, og i dette Haab skuffedes de ikke. Frivillige strømmede i stor Mængde til deres Armee; den Øverstbefalende, General Willisen, 4 af Brigadecheferne og adskillige Afdelingschefer vare Preussere. Ved saadan Hjælp blev det muligt, at Oprørerne ved Felttogets Begyndelse kunde stille en Armee paa c. 33,000 Mand i Marken. Paa vor Side havde man ogsaa været virksom; Mobiliseringen var itide iværksat. Regimentet havde saaledes havt sin Krigsstyrke samlet fra midt i Mai Maaned og var vel indøvet, da det i Juli brød op fra Garnisonen; men desværre skulde det ligesaa lidt i dette som i de tvende foregaaende Felttog komme til at tage nogen ret virksom Deel i de større Fægtninger.

Regimentet hørte til Reservecavalleriet under Generalmajor Flindt, sammen med 3die og 6te Dragonregiment samt Batteriet Wegener. Felttoget i
1850.

Den 16de Juli passeredes Kolding, og Fremrykningen fortsattes de følgende Dage til Nord for Flensborg, hvor Cantonnement indtoges. Under denne Fremrykning afgaves en af Regimentets Escadroner til et combineret Commando, som afgik til Tønder og holdt denne By besat i nogle Dage. Indlemmelse i
Reserve-
cavalleriet.
Marche til
Flensborg-
Eggen.

Den 23de Juli indtoges en Bivouakstilling ved Munkvolstrup. Her modtoges Overcommandoens Ordre for Fremrykningen imod den fjendtlige Stilling, som for Reservecavalleriets Vedkommende lød paa, at det fra Oversø skulde marchere i sydvestlig Retning over Tarp, Langsted og Engbro til Idsted Kro. Det skulde holde Forbindelse med 3die Brigade (Schepelern) tilhøire og med 1ste Division tilvenstre, og søge at indtræffe samtidig med denne Division ved Idsted Kro.

Den 24de marcheredes til Tarp, hvor der bivouakeredes, og den følgende Morgen fortsattes Fremrykningen over Langsted; men da Cavalleriet kom noget Syd for denne By blev det beskudt fra Landsbyen Bollingsted, beliggende umiddelbart foran Aaen af samme Navn og som Fjenden havde besat med 2 Compagnier Infanteri og noget Artilleri. Efter en heftig Kamp, som hovedsagelig førtes af et medhavende Compagni af 1ste Forstærkningsbataillon og 2 Kanoner, lykkedes det os at fordrive Fjenden fra selve Byen, hvorimod han, efterat have afkastet Broen, holdt sig i de bag denne opkastede Jordværker. Slaget ved
Idsted.

Da Reservecavalleriets Chef samtidig erholdt Underretning om, at vort Infanteri endnu kjæmpede om Besiddelsen af Engbro, saa indsendte han Melding til Overcommandoen om, at hans Fremrykning var standset. Som Følge heraf modtoges Ordre til at gaae tilbage over Langsted og Jalm og derpaa ad Chausseen støde til 1ste Division. Denne Bevægelse udførtes saaledes, at Reservecavalleriet, dog med Undtagelse af 2 Escadroner og Infantericompagniet, der efterlodes ved Bollingsted, indtraf paa Kamppladsen foran Helligbæk omtrent Kl. 9 $\frac{1}{2}$ Formiddag.

Efterat Fjenden noget over Middag var kastet ud af sine Forskandsninger og af Idsted Skov, rykkede Reservecavalleriet frem til Forfølgning. Der sloges ind paa den saakaldte Oxevei, Fjendens
Forfølgning.

som uheldigviis fører gennem adskillige Landsbyer, medens der findes en mere vestlig Vei, som gaaer over frit Terrain.

Ved Lyrskov standsedes Fremrykningen ved fjendtlig Kanon- og Geværild, som dog snart beseiredes ved nogle fremkaldte Kanoner af vort Batteri. Lignende Modstand ydedes af Fjenden ved de andre Byer, og da Têten af Colonnen — 3die Dragonregiments 4de Escadron — naaede henimod den sydlige Udkant af Lille Dannevirke, modtoges den af en heftig Ild, som foranledigede den Høistbefalende til at gaae tilbage.

Bivouak ved
Lyrskov.

Tilbagegangen fortsattes med den lange Colonne til henimod Lyrskov, hvor Bivouak indtoges, og hvor Stemningen naturligviis var meget nedslaaet over at det tilsigtede Maal ikke var naaet.

En Escadron
ved Eckern-
førde.

Den 28de Juli afgaves Regimentets 1ste Escadron til 4de Infanteribataillon, som besatte Eckernførde. Escadronen cantonnerede tæt Nord for den nævnte Kjøbstad i Borby og anvendtes til Ordonantstjeneste og til langt udgaaende Patrouiller. Som Forspids for en saadan blev Dragon P. Madsen (Lindholm) skudt den 2den August. Escadronen forblev ved Eckernførde til den 5te September, da den vendte tilbage til Regimentet. Paa denne Tid laa endnu i Eckernførde Havn med tydsk Besætning Fregatten „Gefion“, som efter den ulykkelige Affaire den 5te April i det foregaaende Aar var tagen af Fjenden.

Cantonnement
ved Slesvig.

Regimentet forblev efter Slaget i c. 14 Dage i Bivouak ved Lyrskov; derefter anvistes det Cantonnement tæt Nord for og tildeels i Byen Slesvig med Stabsqvarter paa Falkenberg. Her forblev det til den 2den Januar 1851, da Stabsqvarteret blev forlagt til Landsbyen St. Jürgen og der anvistes Regimentet de Øst for samme beliggende Landsbyer.

Forposttjene-
sten og de
under den
forefaldne
mindre Fægt-
ninger.

Regimentet deeltog stadig i Forposttjenesten, og ydede denne ved 2den Division saaledes, at een af Escadronerne (2den, som tildeels var indqvarteret i Slesvig) skifteviis med 4de Dragonregiments Escadroner forrettede Feltvagtstjenesten, hvorved vore og de fjendtlige Patrouiller hyppig havde Sammenstød; navnlig skete dette flere Gange ved Landsbyen Breckendorf. De 3 andre Escadroner vare skifteviis paa Piket Syd for Bustrup og kom derfra ogsaa af og til i større eller mindre Engagements med Fjenden.

Den 24de October foretog saaledes Secondlieutenant Dahl med 2 Delinger af Regimentets 3die Escadron, efter Anviisning

af Forpostadjutanten, Premierlieutenant Castenschiold, et Overfald paa en fjendtlig Escadron ved Mielberg Kro, som lykkedes, og hvorved adskillige fjendtlige Dragoner bleve afskaarne. Den 1ste Januar 1851 angreb Regimentets 4de Escadron under Ritmester Fibiger et fjendtligt Jægercompagni imellem Krøpperbusch og Sorgbro, ved hvilken Leilighed Escadronen tog 1 Underofficer og 18 Menige af det fjendtlige Compagni tilfange.

Efterat Insurgenterne ved de fra de tydske Stormagter foretagne Skridt vare blevne afvæbnede i Slutningen af Januar Maaned 1851, blev Regimentet med sine 3 Escadroner — 1ste, 2den og 4de — forlagt til den hidtil ubesatte Egn Vest for Rendsborg med Stabsqvarter i Hohn.

Den fjendtlige
Armees Af-
væbning.

Ophold i Syd-
slesvig.

3die Escadron indqvarteredes samtidig i Flensborg, hvor den forblev i længere Tid. Sidst i Februar indtoges et noget nordligere Cantonnement i Landskabet Stapelholm med Stabsqvarter i Bergenhusen.

Der afgaves Commandoer til Tjeneste ved Toldgrænsen langs Eideren; forøvrigt var Opgaven at indføre Ro og Orden i disse Egne, hvor Beleiringstilstand var erklæret. Ved Ankomsten til Bergenhusen — Oberst Helgesens fleeraarige Hjem — arresteredes Skolelæreren og en anden derboende Mand, som vare bekendte for deres oprørske Sindelag. De sendtes til Slesvig, hvor de i længere Tid holdtes fangne.

I Løbet af Sommeren hjemsendtes nogle af Regimentets længst tjente Mandskaber, og til Erstatning herfor indkaldtes Folk, som havde tjent i det slesvig-holsteenske Cavalleri. Disse ombyttedes dog nogen Tid efter med Mandskab af 3die Dragonregiment.

Sidst i December Maaned byttedes Distrikt med 4de Dragonregiment, og Regimentet kom saaledes til Dänischwold med Stabsqvarter i Gettorf; herfra forlagdes det i Februar 1852 til Eckernförde paa Grund af, at Regimentscommandeuren under General Flindts Sygdom midlertidig remplacerede denne.

Under Felttogene i 1848 og 1849 forflyttedes Regimentets Exerceerskole og Depot til Odense, hvorimod Depotescadronen med Skolen i 1850 forblev i Garnisonen.

Exerceer-
skolens Eta-
blering under
de foregaaende

Sidst i Marts 1852 erholdt Regimentet Ordre til at vende tilbage til Garnisonen, og det ankom saaledes til Randers i April Maaned efter næsten 2 Aars Fraværelse derfra.

Felttog.
Tilbagekomst
til Garnisonen

Indtil Udrykningen til den sidste ulykkelige Kamp imod Overmagten forblev Regimentet nu i sin gamle Garnison; dog forlagdes dets 4de Escadron, paa Grund af en iblandt dens Hestebesætning herskende Snivesygdom, i Slutningen af Aaret 1857 til Horsens, hvor den forblev i henved 2 $\frac{1}{2}$ Aar.

Deeltagelse i en Troppesamling ved Slesvig.
Mobilisering. I Efteraaret 1863 deeltog Regimentet i en Troppesamling ved Slesvig. Det cantonnerede Sydvest for denne By med Stabsquarteer i Kropp. Først i October vendte det tilbage, og allerede i den næste Maaned skete atter Mobiliseringen. Der oprettedes en 5te Escadron ved Afgivelse af Personel og Materiel fra de andre Escadroner.

Ophold ved Flensborg og i Angelen. Først i December Maaned skete Opbruddet. Regimentet afmarcherede til Egnen Nordvest for Flensborg, hvor et Cantonnement indtoges med Stabsquarteer paa Valdemarstofte.

Regimentet formeres paa 6 Escadroner. Den 19de December forlagdes det til Angelen med Stabsquarteer i Huusby. Under Opholdet her formeredes Regimentet i Januar Maaned 1864 paa 6 Escadroner, hvilket paa dette Tidspunkt var en mindre heldig Foranstaltning. De andre Escadroner, som nu vare ret vel indøvede, maatte atter afgive en Deel af deres Styrke, og modtog til Erstatning herfor indkaldte Folk, som efter adskillige Aars Fraværelse vare blevne fremmede for Tjenesten; de mødte derhos ufuldstændig udrustede, og til Brug for dem modtoges aldeles raae Heste. Ogsaa Befalingspersonalet var for svagt til en yderligere Deling.

Felttoget i 1864. Den 1ste Februar 1864 rykkede Regimentet til Egnen Nordvest for Slesvig, hvor et Cantonnement indtoges med Stabsquarteer i Bollingsted. Herfra afmarcheredes de følgende Dage

Ved Dannevirkestillingen. hver Morgen tidlig til Dannevirkestillingen, hvor Regimentet forblev hele Dagen, og hvorfra der hyppig foretoges Recognosceringer. Det var en streng Tjeneste, navnlig da Hen- og Tilbagemarchen foretoges i fuldstændigt Mørke og paa slette Veie.

Tilbage-toget fra Stillingen. Natten imellem den 5te og 6te Februar tiltraadtes Tilbage-toget fra Dannevirke. Regimentet gik til Egnen Nordvest for Flensborg, hvor der overnattedes, med Stabsquarteer i Ellund.

Arrièregarde-fægtning ved S. Smedeby. Den 6te Februar havde den nylig oprettede 6te Escadron en smuk lille Affaire. Escadronen var paa Forpost foran Bustrup, og da Tilbage-toget iværksattes kom den til at høre til Arrièregarden. Da denne nærmede sig Sønder-Smedeby blev Infanteriet — 2 Compagnier af 20de Regiment — haardt trængt af den

fjendtlige Avantgarde, som bestod af 4 Escadroner ungarske Lichtensteins Husarer og et ridende Batteri. For at skaffe Infanteriet Tid til at passere Smedeby fik Escadronen Ordre til at gjøre Indhug paa den nærmeste fjendtlige Escadron. Der gjordes strax Front, og den forreste halve Escadron rykkede under Escadronscommandeuren, Ritmester Posselts Commando, frem til Angreb saa raskt, som det meget glatte Føre tillod det. Da Halvescadronen nærmede sig de fjendtlige Husarer afskjødte disse deres Pistoler imod Vore, men det var paa saa lang Afstand, at Ilden ingen Virkning gjorde; dog ramte nogle matte Kugler i Dragonernes Forpakning. Husarerne kastede Pistolen, som hang i Kolberemmen, og fattede Sablen. Fremrykningen fortsattes fra begge Sider, og der skete et raskt Sammenstød, hvorefter begge Modstanderne gik tilbage uden Forfølgning. 2 fjendtlige Husarer toges tilfange, og desuden toges 5 herreløse Heste, som under Tilbagegangen fulgte med Halvescadronen.

Senere fulgte de fjendtlige Husarer efter, men bleve tilbageviste ved en virksom Ild fra vort Infanteri, som imidlertid havde passeret Smedeby.

Nord for denne By blev Escadronen beskudt af det fjendtlige Artilleri, hvorved der dræbtes 1 Hest og saaredes 1 Mand og 1 Hest.

Escadronen gik tilbage til Skoven mellem Oversø og Bilskov, hvor den stod under Kampen ved Sankelmark, hvorefter den blev afløst af en Escadron af 4de Dragonregiment.

Den 7de og 8de Februar fortsattes Tilbagegangen gennem Nordslesvig. Sidstnævnte Dags Aften ankom Regimentet til Kolding, og herfra indtoges et Cantonnement midtvejs imellem denne By og Fredericia med Stabsquarteer i Taulov. Den 11te afmarcheredes til et Cantonnement Sydvest for Veile med Stabsquarteer paa Jerlevgaard. Den 18de, paa hvilken Dag Fjenden rykkede ind i Nørrejylland, forlagdes Regimentet til et Cantonnement tæt Nordost for Veile, og der forrettedes Forposttjeneste i Stillingen Syd for denne By.

Efter nogle Dages Forløb indtoges et nyt Cantonnement Vest for Veile med Stabsquarteer paa Haughuus, og nu afgaves Escadronerne til Forposttjeneste ved Bresten. Under Opholdet her afgaves Regimentets 3die Escadron — Ritmester F. V. Printzen — til en langt udgaaende Expedition i den sydvestlige Deel af

Jylland. Escadronen, der som oftest agerede i Forening med en Escadron af 3die Dragonregiment, mistede, forinden den vendte tilbage, sin begavede Commandeur, idet denne døde brat i Silkeborg den 12te Marts.

Regimentet forblev i den ovenangivne Stilling til 8de Marts, da det efter Fægtningen ved Veile gik tilbage, saaledes at det den 10de indtog et Cantonnement i Egnen af Skanderborg; herfra udsattes Forposter Syd for denne By.

Den 11te var saaledes Regimentets 1ste Escadron beordret til denne Tjeneste. Escadronen stod i Vrold og havde afgivet en Deling til Posteringen ved Nybro paa Chausseen.

Efterat et fjendtligt Recognosceringscommando havde viist sig foran dette Punkt, fremsendtes en større Patrouille af Escadronen, som dog ikke kom i Engagement med Fjenden. Samme Dags Aften forlod den paa Post værende Infanteristyrke — 1 Compagni af 11te Regiment — paa en falsk Allarmering Broppet og gik tilbage til Skoven tæt Syd for Skanderborg, og herfra gav den Ild paa vor Escadron, da denne senere gik tilbage ad Chausseen. En Dragon blev ved denne ulykkelige Feiltagelse haardt saaret. Den 12te Marts tiltraadtes en forceret Marche over Viborg og Skive imod Sallingsund.

Ankomst til
Mors og Op-
hold der.

Efterat en herskende Storm var standset og de fornødne Transportmidler bragte tilveie, overførtes Regimentet den 15de og 16de til Morsø. Her cantonneredes noget over 14 Dage med Stabsqvarter paa Gaarden Frydsbrønd i Lødderup Sogn. Escadronerne afgaves skifteviis til Kystvagt, og forøvrigt anvendtes Tiden hovedsagelig til Udbedring af Materiellet. Det modtagne Erstatningsmandskab, hvoraf en Deel var mødt tilfods umiddelbart forinden Afmarchen fra Dannevirke, blev nu iklædt og gjort beredent.

Fremrykning
til Silkeborg-
Egnen.

Den 3die April overførtes Regimentet atter til Fastlandet og rykkede de følgende Dage over Skive og Viborg frem til Silkeborg-Egnen, hvor det ankom den 7de, og hvor det forblev i nogen Tid. Escadronerne deeltog i Forposttjenesten imod Syd, og der foretoges langt udgaaende Expeditioner.

Den 11te April afgik saaledes to af Escadronerne — 3die og 4de — til en saadan under Commando af Regimentets Major, Fibiger. Dette Commando gik over Bredstrup til Hovedgaarden Matstrup, Vest for Horsens, hvor det ankom den 14de og forblev

til den 19de, da der marcheredes til den vestligere beliggende Landsby Brande ved Aaen af samme Navn.

Den 24de April modtoges Ordre til Tilbagegang. Regimentet marcherede over Holstebro til Oddesund, hvorfra det den 25de og 26de overførtes til Thyholm. Det cantonnerede nu i det sydlige Thy indtil den 1ste Mai, da det gik til Mors, dog saaledes, at en Escadron — 4de — afgaves til Besætning paa Thyholm i Forbindelse med et mindre Infantericommando, der senere forstærkedes til 2 Compagnier, samt en Deling Artilleri.

Tilbagegang
over Liim-
fjorden.

Regimentets Stabsqvarter var i Nykjøbing paa Mors, og det forblev her under Vaabenhvilen, som fra 12te Mai afsluttedes paa 4 Uger, og som fra 12te Juli forlængedes til 26de s. M.

Ophold paa
Mors og Thy-
holm.

Efterat Fjenden den 29de Juni havde taget Als, gik den 4de Armeedivision, hvortil Regimentet hørte, tilbage til Frederikshavn, for derfra at overføres til Fyen. Denne Marche udførtes af Regimentet fra 1ste til 5te Juli, og blev det denne og den følgende Dag overskibet til Nyborg. Efter Ankomsten cantonnerede Regimentet i Omegnen af denne By, men tiltraadte den 8de Marchen over Odense til Egnen mellem Bogense og Middelfart, hvor der cantonneredes i Harrendrup og Fjeldsted. Den 10de indtoges en Bivouakstilling ved Skovshøirup, hvor Regimentet forblev til den 17de, da det atter indquarteredes i fornævnte Landsbyer. Den 20de indtraadte Vaabenhvile indtil Maanedens Slutning, og Regimentet blev samme Dag forlagt til Bogense-Egnen med Stabsqvarter paa Elvedgaard. Den 31te vendte det tilbage til Egnen af Middelfart; men da Vaabensstilstanden paany blev afsluttet den 2den August, indtoges den følgende Dag de tidligere Cantonnements ved Bogense. Den 15de s. M. afmarcheredes over Odense til et Cantonnement ved Kjertemind med Stabsqvarter paa Lundsgaard, og her forblev nu Regimentet under Resten af Opholdet paa Fyen.

Overførsel til
Fyen.

I November Maaned bleve de to nyoprettede Escadroner atter inddragne og en Deel af det ældre Mandskab hjemsendtes.

Regimentet
reduceres
atter til 4 Es-
cadroner.

Efter Ratificationen af den ulykkelige Wienerfred vendte Regimentet i Begyndelsen af December Maaned over Nyborg og Aarhus tilbage til Garnisonen, hvor Ankøsten skete fra 5te til 7de December.

Tilbagekomst
til Garnisonen.

Regimentet er derefter forblevet i Randers, dog saaledes, at en af Escadronerne i Aarene 1866 og 1867 skifteviis har været henlagt til Kolding paa nogle Maaneder, ligesom ogsaa 1ste og 2den Escadron i Juli Maaned 1870 beordredes sammesteds hen, førstnævnte dog kun paa 1 Maaned og sidstnævnte paa c. $\frac{1}{2}$ Aar.

Hærordninen
af 1867.

Ved Hærloven af 6te Juli 1867 blev Regimentet indskrænket til 2 Linieescadroner og 1 Reserveescadron samt 1 Regimentskole. Krigsstyrken er 120 Undercorporaler og Menige pr. Escadron. Regimentet har 160 Stamheste foruden Officeers-Rideheste og 284 Distriktsheste, der nu tilhøre Staten. Regimentet imøde-seer med Længsel den i flere Aar paa Dagsordenen staaende Revision af Hærloven, hvorved det haaber, at dets Cadrer ville blive styrkede og det muligen atter kan erholde sine 4 faste Escadroner.

Deeltagelse i
Leirsamlinger.

I Aarene 1868, 1873 og 1878 har Regimentet deeltaget i Leirsamlingerne, de tvende førstnævnte Aar ved Hald og i det sidste ved Jægersborg Dyrehave. Desuden er der i Aarene 1874 og 1876 deeltaget i de større Slutningsøvelser under Leirsamlingerne, ligesom Regimentet i September 1871 foretog en en Øvelse i Silkeborg-Egnen sammen med 3die Dragonregiment.

Regimentets
Chefer og
Comman-
deurer.

Regimentets Chefer eller Commandeurer have været:

G. Wedell fra 1ste November 1679, A. E. Prehn fra 1685, F. W. Schmettau fra 9de Mai 1702, F. W. Schmelingh fra 22de Juli 1716, C. S. Galkofsky fra 4de October 1720, H. Stevens fra 10de September 1734, C. B. Rauch fra 27de August 1743, H. A. Stevens fra 26de Marts 1749, C. L. Lüttichau fra 25de April 1759, V. D. Schulenburg fra 25de Marts 1768, F. Numsen fra 30te September 1771, C. F. Gähler fra 11te April 1788, C. W. Friboe fra 21de October 1797, G. W. C. Schmettau fra 8de April 1806, J. Darrien fra 13de Juni 1806, N. Engelsted fra 7de Januar 1812, H. B. Simonsen fra 15de April 1816, J. P. Wildenradt fra 1ste Februar 1830, C. P. Astrup fra 1ste Juli 1842, C. R. Voigt¹⁾

¹⁾ Commanderede, som tidligere anført, allerede Regimentet under Felttoget i 1849, men afgav efter Hjemkomsten til Garnisonen Commandoen i kort Tid.

fra 29de October 1849, N. S. Brock fra 8de August 1860, C. A. J. Fibiger fra 29de November 1864, A. W. Gerlach fra 18de Juli 1865, C. C. Wegener fra 1ste October 1867, F. J. Heramb fra 15de December 1877, E. V. Busky-Neergaard fra 31te Januar 1878.

Det nuhavende Officeerspersonale er:

Oberst E. V. Busky-Neergaard, Chef.

Ritmestrene A. L. Baadsgaard, Chef for 1ste Escadron, J. F. M.

Munk, Chef for 3die Escadron, J. Bøllek, Skoleforstander,

W. Rye, Chef for 2den Escadron.

Premierlieutenanterne F. C. Holstein, Adjutant, J. C. A. Nielsen,

H. T. Lichtenberg, E. A. Rømeling, H. Stockfleth og O. R.

Carstens.

Secondlieutenanterne C. Pedersen, C. J. Teisen, C. Benzon, C. S.

P. Kjær og B. L. C. Haase.

Lieutenant af Rytteriets Forstærkning H. G. Faith.

Mellemstaben:

Auditeur H. Steffensen, Intendant F. Rottbøll, Corpslæge L. Kuhn

og Corpsdyrlæge J. P. Holten.

Den nuværende
Officersbe-
sætning ved
Regimentet.

Regimentets Uniformering og Bevæbning har til de for-
skjellige Tider været saaledes:

Paaklædning
og Udrustning.

1679: Lysegraa langskjødte Kjole med grøn Krave, gule Been-
klæder, sort Filthat med bred ombøjet Skygge, lange
Ridestøvler, guult Lædertøi, Pallask, lang Carabin og Pistol.

1685: Lysegraa Kjole med gul Krave og Underfoder.

Fra 1701 til 1764: sort Cuiras.

1711: Rød Kjole med violet Plyskrave og Underfoder.

1730: Rød Kjole med lyseblaa Krave.

1763: Rød Kjole med mørkegrøn Besætning, hvidt Lædertøi.

1790: Rød Kjole med korte Skjoder, mørkegrønne Rabatter, gule
Kirseis Beenklæder, Støvler med Qvaste, sort Filthat med
Fjeder, Patrontaske i hvid Rem, lige Sabel med Læder-
skede.

1796: Casque med Hesthaars Kam. Foruden de gule Been-
klæder haves lyseblaa Overtræks-Ridebuxer med Knapper

- paa den udvendige Side, lettere krum Sabel og kortere glatløbet Carabin.
- 1816: Lange blaa Beenklæder, Ridebeenklæderne med Læderbesætning.
- 1842: Kraprød Kjole med korte Skjoder, hvide Knapper, lyseblaa Krave og Opslag, lyseblaa Beenklæder, Casque, hvidt Lædertøi, krum Sabel, glatløbet Carabin og Carabin med Steenlaas. Officererne carmoisinrød Kjole.
- 1843: Indførtes Hjelm med Messingbeslag.
- 1849: Indførtes glatløbet Carabin og Pistol og Percussionslaas.
- 1850: Indførtes mørkeblaa Vaabenfrakke med 2 Rader hvide Knapper og carmoisinrød Besætning.
- 1854: Indførtes lyseblaa Vaabenfrakke af samme Form og med samme Besætning som den mørkeblaa samt Hjelm med Nysølv Beslag.
- 1868: Blev Regimentet bevæbnet med Bagladecarabiner af Model 1867.
- 1869: Leveredes Omdreiningspistoler af Model 1865 til Underofficererne og Pionererne.

Legater og
Under-
støttelsesfor-
eninger.

Af Legater og Understøttelsesforeninger haves ved Regimentet:

Det Beenfeldt-Lichtenbergske Legat, stiftet ved testamentarisk Disposition af 25de October 1800 af Kammerherre, Oberstlieutenant F. L. C. Beenfeldt og Hustru, født de Lichtenberg. Ifølge fornævnte Disposition skulde en Sum af 300 Rdl., som ved Pengeforandringen i 1813 reduceredes til 180 Rbkdl., aarlig uddeles til Understøttelse for Meniges Børn, fortrinsviis ved daværende Jydske Regiment lette Dragoner, hvori Testator havde tjent. Da der ikke længere fandtes Meniges Børn ved Afdelingerne, saa bestemtes, at bemeldte aarlige Understøttelse skulde komme værdige Underofficerers Børn tilgode, og fastsatte Generalcommissariats-Collegiet i 1843, at det aarlige Beløb skulde fordeles med 60 Rdl. til 5te Dragonregiment og 30 Rdl. til hver af de andre 4 Afdelinger, som da garnisonerede i Nørrejylland.

I de senere Aar har Regimentet aarlig modtaget 132 Kroner til Uddeling iblandt dets uconfirmerede Underofficeersbørn.

Legatet bestyres af Borgmesteren i Horsens.

Lieutenant, Ridder Poulsens Legat, stiftet 1863 af Gaardeier Poul Sørensen til Minde om hans fornævnte Søn, der mødte som Frivillig ved Regimentet i 1848, senere forfremmedes til Corporal, afgaves i 1849 til Tjeneste ved Ordonantscorpset, hvor han forfremmedes til Vagtmester og udmærkede sig i Slaget ved Idsted, udnævntes i August 1850 til Secondlieutenant af Infanteriets Krigsreserve og ansattes ved 7de Bataillon, udmærkede sig gjentagne Gange under Forsvaret af Frederikstad og blev derfor decoreret med Dannebrogordenens Ridderskors, blev i 1851 forsat til 1ste Reservebataillon og hjemforlovedes ved Reservbataillonernes Opløsning i 1852. Døde i 1853 af Cholera. Legatet andrager nu 4800 Kroner; det bestyres af en Commission, bestaaende af Regimentschefen, Auditeuren og en Underofficer og tildeles livsvarigt 4 Værdige og Trængende af Underofficersclassen eller Enker efter saadanne med 2 Portioner à 50 og 2 à 30 Kr. aarlig.

De nuværende Legatarier ere alle afgaaede Underofficerer.

Ved Regimentet findes en Laane- og Sparekasse for Officererne, samt en Understøttelsesforening og en Enkekasse med dertil hørende Laanekasse for Underofficererne.

Til disse Kasser afgives maanedlige Bidrag af deres Medlemmer. Enkekassen yder fortiden Pensioner til 6 Enker à 80 Kr. aarlig.

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in several paragraphs and is mostly obscured by the paper's texture and some foxing.

